

**GEBELİKTE BEDEN İMAJININ ANNELİK ROLÜ
KABULÜNE ETKİSİ**

Ayşenur BARAN
Ebelik Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı
Prof. Dr. Hava ÖZKAN

Yüksek Lisans Tezi -2025

SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Graduate School of Health Sciences

GEBELİKTE BEDEN İMAJININ ANNELİK ROLÜ KABULÜNE ETKİSİ

Ayşenur BARAN

**Ebelik Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi**

**Tez Danışmanı
Prof. Dr. Hava ÖZKAN**

**ERZURUM
2025**

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	I
TEŞEKKÜR	IV
ÖZET	V
ABSTRACT.....	VI
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	VII
TABLolar DİZİNİ.....	VIII
1. GİRİŞ.....	1
2. GENEL BİLGİLER.....	3
2.1. Gebelik.....	3
2.1.1. Gebelikte Görülen Fizyolojik ve Psikolojik Değişimler.....	3
2.2. Beden İmajı Kavramı.....	5
2.2.1. Beden İmajını Etkileyen Faktörler.....	6
2.2.2. Gebelik Sürecinde Beden İmajı	7
2.2.3. Gebelikte Beden İmajı ve Ebelik Bakımı	8
2.3. Anne Olma.....	9
2.3.1. Annelik Rolü Kabulü	10
2.3.2. Annelik Rolünü Etkileyen Faktörler	10
2.3.3. Annelik Rolü Kabulünün Evreleri	11
2.3.3.1. Beklentiler Evresi	11
2.3.3.2. Formal (resmi) Evre.....	12
2.3.3.3. İnformal (Resmi Olmayan) Evre	12
2.3.3.4. Kişisel Evre.....	12
2.3.4. Annelik Rolü Kabulünde Ebelik Rolü	12
3. MATERYAL VE METOT.....	14

3.1. Araştırmanın Tipi.....	14
3.2. Araştırmanın Yeri ve Zamanı	14
3.3. Araştırmanın Evreni ve Örneklem Seçimi.....	14
3.3.1. Araştırmaya Alınma Kriterleri.....	14
3.3.2. Araştırmanın Dışında Bırakılma Kriterleri	15
3.4. Veri Toplama Araçları ve Araçların Özellikleri	15
3.4.1. Kişisel Bilgi Formu	15
3.4.2. Gebelikte Beden İmajı Ölçeği	15
3.4.3. Prenatal Kendini Değerlendirme Ölçeğinin Annelik Rolünün Kabulü Alt Ölçeği	16
3.5. Araştırmanın Değişkenleri.....	17
3.6. Verilerin Değerlendirilmesi	17
3.7. Verilerin Toplanması	19
3.8. Araştırmanın Sınırlılıkları ve Genellenebilirliği.....	19
3.9. Araştırmanın Etik İlkeleri	19
4. BULGULAR.....	20
5. TARTIŞMA.....	48
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	59
KAYNAKLAR	60
EKLER	72
Ek-1. Etik Bildirim ve İntihal Beyan Formu.....	72
Ek-2. Etik Kurul Onay Formu	73
Ek-3. Kurum İzinleri	75
Ek-4. Kişisel Bilgi Formu	77
EK-5. Gebelikte Beden İmajı Ölçeği.....	79

EK-6. Prenatal Kendini Değerlendirme Ölçeği -Annelik Rolünün Kabulü Alt Ölçeği.....	82
Ek-7. Gönüllülerin Bilgilendirilmesi ve Rızasının Alınması Onam Formu	83
Ek-8. Ölçek Kullanım İzinleri.....	84

TEŞEKKÜR

Lisansüstü eğitim sürecim boyunca bilgi, tecrübe ve desteğiyle bana yol gösteren her aşamada yanımda olan kendisini kılavuz olarak gördüğüm ve hayatım boyunca minnettar olacağım değerli danışman hocam Prof. Dr. Hava ÖZKAN başta olmak üzere bölüm hocalarıma,

Tez savunma sınavıma katılımlarıyla beni onurlandıran sayın Doç. Dr. Sibel ÖZTÜRK ve sayın Dr. Öğr. Üyesi Hediye KARAKOÇ hocalarıma,

İlgisini ve desteğini her saniye üzerimde hissettiğim, her zaman yanımda olan canım anneme ve babama, hayatım boyunca attığım her adımda bana güvenen ve beni destekleyen sevgili kardeşlerime,

Yüksek lisans sürecim boyunca en az benim kadar emek veren kıymetli arkadaşlarım Pelin CİHAN ve Bennur TURGUT a,

Manevi desteğini her zaman hissettiğim değerli dostum Gamze TEMİZ e,

Hayatıma girdiği ilk günden beri her koşulda yanımda olan, varlığıyla hayatıma anlam katan kıymetli eşime,

Büyük bir azim ile yürüdüğüm bu yolda karşıma çıkan tüm zorluklara rağmen hiçbir zaman vazgeçmeyen kendime,

Tez çalışmama katılan kıymetli gebelere çok teşekkür ederim.

Ayşenur BARAN

ÖZET

Gebelikte Beden İmajının Annelik Rolü Kabulüne Etkisi

Amaç: Bu çalışma, gebelikte beden imajının annelik rolü kabulüne etkisini değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

Materyal ve Metot: Araştırma tanımlayıcı tipte yapılmıştır. Araştırma, Nisan 2024-Ekim 2024 tarihleri arasında Çorum İl Sağlık Müdürlüğüne bağlı il merkezindeki Çorum Hitit Üniversitesi Erol Olçok Eğitim ve Araştırma Hastanesine başvuran 350 gebe ile yürütülmüştür. Araştırma verileri; Kişisel Bilgi Formu, Gebelikte Beden İmajı Ölçeği ve Prenatal Kendini Değerlendirme Ölçeğinin Annelik Rolünün Kabulü Alt Ölçeği ile yüz yüze görüşülerek toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde; sayı, yüzdelik, ortalama, t testi, varyans analizi ve Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Gebelikte beden imajı ölçeği toplam puanı 96.81 ± 19.10 ve prenatal kendini değerlendirme ölçeğinin annelik rolünün kabulü alt boyutu toplam puanı 25.04 ± 6.64 olarak bulunmuştur. Gebelikte beden imajı ölçeği toplam puanı ile annelik rolünün kabulü ölçeği puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı negatif yönlü ve düşük düzeyli bir ilişki olduğu bulunmuştur ($p < 0.05$).

Sonuç: Gebelerin, gebelikte beden imajına yönelik olumsuz algılarının olduğu ancak annelik rolünün kabulünün iyi olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Annelik rolü, beden imajı, ebe, gebe

ABSTRACT

Effect of Body Image on Acceptance of Maternal Role in Pregnancy

Aim: This study was conducted to evaluate the effect of body image during pregnancy on acceptance of the motherhood role.

Material and Method: The research was conducted as a descriptive type. The research was conducted with 350 pregnant women who applied to Çorum Hitit University Erol Olçok Training and Research Hospital in the city center affiliated with Çorum Provincial Health Directorate between April 2024 and October 2024. The research data were collected through face-to-face interviews using the Personal Information Form, Body Image in Pregnancy Scale and the Acceptance of the Maternal Role Subscale of the Prenatal Self-Assessment Scale. In the evaluation of the data; number, percentage, mean, t test, variance analysis and Pearson correlation analysis were used.

Results: The total score of the body image scale during pregnancy was 96.81 ± 19.10 and the total score of the sub-dimension of the acceptance of the maternal role of the prenatal self-assessment scale was 25.04 ± 6.64 . A statistically significant negative and low-level relationship was found between the total score of the body image scale during pregnancy and the acceptance of the maternal role scale ($p < 0.05$).

Conclusion: It was determined that pregnant women had negative perceptions of body image during pregnancy, but their acceptance of the maternal role was good.

Keywords: Body image, maternal role, midwife, pregnant

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

GBİÖ	: Gebelikte beden imajı ölçeği
PKDÖ	: Prenatal kendini değerlendirme ölçeği

TABLÖLAR DİZİNİ

<u>Tablo No</u>	<u>Sayfa No</u>
Tablo 3.1. Verilerin analizinde kullanılan istatistiksel testler.....	17
Tablo 3.2. Çalışmada yer alan sürekli değişkenlere ait normal dağılım tablosu	18
Tablo 3.3. Ölçeklerin iç geçerlilik katsayıları	18
Tablo 4.1. Gebelerin demografik özellikleri	20
Tablo 4.2. Gebelerin mevcut gebeliğe ilişkin bilgilerin dağılımı.....	21
Tablo 4.3. Gebelerin gebelikte beden imajı ölçeği ve alt boyutları ile annelik rolünün kabulü ölçeğinden alınan puanların dağılımı	23
Tablo 4.4. Gebelerin demografik özellikleri ile gebelikte beden imajı ölçeği ve alt boyutlarından alınan puanlarının karşılaştırılması.....	25
Tablo 4.5. Gebelerin mevcut gebeliğe ilişkin bilgiler ile gebelikte beden imajı ölçeği ve alt boyutlarından alınan puanlarının karşılaştırılması.....	31
Tablo 4.6. Gebenin demografik özellikleri ile annelik rolünün kabulü ölçek puanlarının karşılaştırılması	41
Tablo 4.7. Gebelerin mevcut gebeliğe ilişkin bilgiler ile annelik rolünün kabulü puanlarının karşılaştırılması.....	43
Tablo 4.8. Gebelikte beden imajı ve annelik rolünün kabulü ölçekleri ile yaş ve eş yaşı arasındaki ilişkinin incelenmesi	45
Tablo 4.9. Gebelikte beden imajı ölçeği ve alt boyutları ile annelik rolünün kabulü ölçek puanı arasındaki ilişkinin incelenmesi	47

1. GİRİŞ

Gebelik; anne ve bebek arasında kurulan, duygusal, karşılıklı, hayat boyu sürecek ilişkinin ilk safhasıdır (Arslan ve ark., 2019). Kadınların beden imajı, hayat boyu belirli dönemlerde farklılıklar gösterir. Ancak gebelik döneminde bu değişiklikler diğer dönemlerden oldukça farklıdır (Uçar, 2014). Gebelikte oluşan değişiklikler ilk trimesterde başlar ancak bu değişiklikler gebe tarafından yoğun olarak hissedilemez. Ancak ikinci trimesterde abdomen bölgesinde büyüme, kas iskelet sisteminde meydana gelen değişiklikler sonucu vücut postürünün değişmesi ve memelerde büyüme gibi değişimlerden dolayı kadın beden imajındaki farklılıkları hissetmeye başlar (Kirk & Preston, 2019).

Beden imajı, kişinin kendi bedenini nasıl algıladığı ve kendi bedeni ile ilgili ne hissettiğidir (Bacacı & Ejder Apay, 2018). Beden imajı objektif bir kavram olarak kişinin duygu, düşünce ve davranışlarını etkileyen bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır (Ergin, 2019).

Gebe kalma sürecinin başlamasıyla birlikte annelik de başlamış olur ve gebe kalma fikrinin benimsenmesi, annelik rolü kabulünün ilk basamağıdır. Prenatal dönemden postnatal dönemin sonuna kadar geçen sürede anneliğe geçiş evresinin sağlıklı olması anne ve bebek gelişimi için oldukça önem arz etmektedir (Beydağ, 2007).

Annelik rolünün kabulü, gebelik dönemi boyunca gelişme gösteren, doğumla gerçekleşen ve doğumdan sonraki bir yılı kapsayan bir süreçtir (Özkan & Polat, 2011). Kadının kendi annelik rolünü benimsemesinde zaman ve hayattaki deneyimleri etkili olabilmektedir. Doğum sayısı, eğitim düzeyi, çalışma durumu ve sosyal destek annelik rolünün kabul sürecini postnatal dönemde etkilemektedir (Özkan & Polat, 2011; Taşkın, 2016).

Gebelikte değişim gösteren beden imajı nedeniyle kadın, fiziksel ve psikolojik sorunlar yaşayabilir (Özorhan & Pasinlioğlu, 2012). Beden imajında ortaya çıkan farklılıklar sebebiyle kadının bu farklılıklara adapte olması kendi baş etme mekanizmasını kullanmasına, ailesinin ve sağlık profesyonellerinin yakından ilgisiyle ilişkilidir. Gebelik süreci boyunca kadının sağlık problemleri yaşamaması ya da en alt düzeyde yaşaması için bir sağlık profesyoneli olan ebelere oldukça fazla görev düşmektedir. Çünkü ebeler tüm gebelik ve doğum sonu süreç boyunca anne ve bebek ile en yakından ilgilenen sağlık profesyoneli konumundadır. Ebeler bu dönemde gebeyi yakından izlemeli, kadının duygu ve düşüncelerini ifade etmesine izin vermeli, risk teşkil eden durumları saptayıp gerekli önlemleri almalıdır. Tüm bu nedenlerden dolayı gebelikte beden imajının annelik rolü kabulüne etkisi olduğu düşünülmektedir (Hildingsson ve ark., 2019).

Bu çalışma gebelikte beden imajının annelik rolü kabulüne etkisini değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Gebelik

Kadın hayatının en özel deneyimlerinden biri olan gebelik; anne ve bebek arasında kurulan, karşılıklı, duygusal ve hayat boyu devam eden bir etkileşimin ilk basamağıdır. (Arslan ve ark., 2019). Gebelik süreci fertilizasyondan doğuma kadar süren, 10 lunar ay ve üç trimesterden oluşan bir dönemdir. İlk üç aylık dönem (0-12 hafta) birinci trimester, ikinci üç aylık dönem (13-25 hafta) ikinci trimester ve üçüncü üç aylık dönem (26-40 hafta) üçüncü trimester olarak belirlenmiştir (Değirmenci, 2016; Uçar, 2014). Gebelik sürecinde her trimesterde birbirinden farklı olarak fizyolojik ve psikolojik değişiklikler oluşabilir. Gebelik dönemi aynı zamanda kadın ve ailesi için bu değişikliklere adaptasyon sürecidir (Uçar, 2014).

2.1.1. Gebelikte Görülen Fizyolojik ve Psikolojik Değişimler

Gebelik kadın hayatını etkileyen önemli bir süreçtir. Gebelik, döllenmenin ve zigotun implantasyonundan itibaren doğum ve puerperiuma kadını hazırlamak için fiziksel ve psikolojik değişimlerin olduğu bir süreçtir (Bowlby ve ark., 2012; Çoban & Yanıkkere, 2010; Mete & Karataş, 2012). Gebelik dönemi bu değişikliklere adaptasyon gerektiren bir dönemdir. Bu adaptasyon süreci gebenin bedeninde fetusun gereksinimlerini karşılamak vücut dengesini sağlamak, natal ve postnatal döneme uyum sağlamak için birçok değişiklik meydana gelir (Mecdi & Rathfisch, 2013).

Gebelik döneminde kadının vücut sistemlerinde çok fazla değişim meydana gelmektedir. En çok değişim görülen sistem ise üreme sistemidir. Üreme sistemi içerisinde ise en çok değişikliğe maruz kalan organ uterusur. Gebelik döneminde uterusun ağırlığında, yumuşaklığında ve pozisyonunda değişiklikler olur (Karaşın, 2021).

Gebelik dönemi boyunca diğer sistemlerde olduğu gibi üriner sistemde de birçok değişiklik meydana gelmektedir (Helli ve ark., 2011). Gebelik, döneminde progesteron

hormonunun ve uterusun hacimce büyümesinin etkisiyle böbreklerin ve üreterin boyutunda uzama ve kapasitelerinde artış görülmektedir (Tan ve ark., 2013). Uterusun gebeliğin ilerlemesiyle birlikte büyümesinin sonucu olarak mesanenin kapasitesinde azalma meydana gelmektedir. Gebelik döneminde kadının sık sık tuvalete çıkmasının nedeni mesane kapasitesinin azalmasının sonucudur (Coşar Çetin ve ark., 2017; Dinç, 2018; Dönmez ve ark., 2018; Foxcroft ve ark., 2013).

Gebelik döneminde solunum sisteminde değişiklikler meydana gelmektedir. Östrojen düzeyindeki farklılık nedeniyle solunum mukozasında membran değişiklikleri görülür. Gebeliğin ilk döneminde havayolu mukozasında hiperemi, sekresyon artışı ve mukozada ödem görülebilir ve bu değişiklikler gebelik dönemi ilerledikçe en yüksek düzeye çıkabilir. Bu değişiklikler sonucunda burun tıkanıklığı ya da burun kanaması veya öksürük meydana gelebilir (Constantine, 2014).

Gebelik dönemi boyunca büyüyen fetusun oksijen ihtiyacını karşılamak için akciğerler de daha fazla çalışır. Bu süreçte büyüyen uterusun diyaframaya yaptığı baskı sonucunda göğüs çapında artma meydana gelir. Aynı zamanda hormonal faktörlerinde etkisiyle oksijen gereksinimi artar ve hiperventilasyon görülür (Ediger, 2015; LoMauro & Aliverti, 2015; Nodine ve ark., 2013; Tan ve ark., 2013).

Gebelik döneminde fetüsün, uterusun ve plasentanın oksijen ve kan gereksinimi artar. Bu nedenle kardiyovasküler sistemde de değişiklikler meydana gelir. Kalp, gebelik sürecinde büyür ve boyutunda yaklaşık %12 artış görülür. Dolayısıyla kalpte pozisyon ve işlevsel yapısında birçok farklılık görülür. Gebenin bazal nabız hızında artış meydana gelir ve bu artış 32.gebelik haftasına kadar devam eder. Gebenin kan volümü de %40-50 oranında artış göstermektedir. Gebeliğin 7.haftasıyla birlikte arteriyel kan basıncında azalma meydana gelir ve diastolik kan basıncı giderek azalma eğilimi gösterir (Al-Yaseen ve ark., 2013; Kodogo ve ark., 2019; Küçük ve ark., 2011; Liu & Arany, 2014).

Melanin stimüle edici hormon, melanin pigmentinin oluşmasını sağlayarak deri renginde koyulaşmaya neden olan hormondur. Cilt rengindeki koyulaşma özellikle yüz, genital bölge, abdominal bölge ve meme uçlarında gözlemlenir (Bieber ve ark., 2017; Hassan ve ark., 2015; İkram ve ark., 2018; Sumit ve ark., 2012; Taşkın, 2016; Xu ve ark., 2010).

Gebelik sürecinde uterusun ağırlığının artması ve hormon seviyelerinde meydana gelen değişiklikler sonucunda kas iskelet sisteminde birtakım farklılıklar oluşur. Gebelik döneminde kadının vücut ağırlığını artması, uterusun büyümesi ile birlikte vücudun ağırlık merkezi değişir ve gebeliğe özgü bir görünüm ortaya çıkar (Akyüz & Bayındır, 2013).

Gebelik döneminde kadının bedeninde fiziksel olduğu kadar psikolojik değişikliklerde meydana gelmektedir. (Uçar, 2014). Gebelik kadın hayatının en önemli dönemlerinden birisidir ve bu dönemde kadının annelik rolünü kabulü, fizyolojik değişikliklerden kaynaklanan yakınmalar kadının günlük hayatında karmaşık duygular hissetmesine sebep olabilir. Birinci trimester, kadının gebelik sürecine adaptasyonu ile geçen ambivalans duyguların yaşandığı bir süreçtir (Anık, 2017; Daş, 2012; Kumar Nayak ve ark., 2015). İkinci trimester da kadının bedeni gebeliğe uyum sağlamaya başladığı için gebe kendini de daha iyi hissetmeye başlar (Koyun ve ark., 2011). Üçüncü trimesterde ise kadın bebeği ile iletişim kurmaya başlar. Doğum ve doğum sonu dönem için hazırlıklar yapar (Daş, 2012).

2.2. Beden İmajı Kavramı

Beden imajı kavramı, kişinin kendi vücudunu, vücudunun fonksiyonlarını negatif ya da pozitif yönde değerlendirmesini ifade eder. Beden imajı, bireyin kendi bedenini nasıl algıladığını ve bu algılama sonucunda kişilik özelliklerinin biçimlenmesi süreçlerine etki eder. Bireyin kendi beden imajını pozitif yönde değerlendirip algılaması; kişinin

günlük yaşantısını, kişisel ilişkilerini olumlu yönde etkiler. Kendi beden imajını negatif yönde değerlendirmesi ise kişinin sosyal ilişkilerini, iş ve aile yaşantısını olumsuz yönde etkiler. Bu tür bireyler diğer insanlarla etkileşim kurmakta çekimser ve güvensiz tutum geliştirebilirler. Sonuç olarak beden imajı kişinin kendi bedenini nasıl algıladığının kişinin zihnine yansıyan düşünce yapısıdır (Öner, 2015).

Beden imajı, bilinçli- bilinçsiz duygu, düşünce ve algıların tamamını içerir. Kişinin yaşamı boyunca en çok değişimin yaşandığı ergenlik çağında beden imajı kavramı daha da ön plana çıkar. Bu dönemde birey dış görünüşüne çok önem verir ve bu durum kişinin fiziksel ve ruhsal sağlığını etkiler. Kişinin beden imajını olumlu ya da olumsuz yönde değerlendirmesi toplumsal yapı ve normlardan etkilenir. Bir toplumun sosyo kültürel ve dini yapısı o toplumun beden imajı hakkındaki ölçütlerini oluşturur. Benzer şekilde medya unsurları da toplumun beden imajı hakkındaki düşüncelerini etkiler (Alebachew & Ashagrie, 2017).

Beden imajı, algısal, duygusal, bilişsel ve davranışsal beden imajı olarak dört şekilde açıklanır. Algısal beden imajı, kişinin kendi bedeni ile ilgili düşüncelerini ifade eder ve her zaman doğru sonuç vermeyebilir. Daha ayrıntılı bir şekilde açıklamak gerekirse birey kendisini kilolu olarak algılayabilir ancak kilolu olmayabilir. Kişinin vücudu ile alakalı duygularını ifade etmesi Duygusal beden imajını tanımlarken kişinin kendi vücudu ile alakalı düşüncelerini ise bilişsel beden imajı tanımlar. Davranışsal beden imajını ise kişinin beden imajı ile ilgili davranışları oluşturur (Öner, 2015).

2.2.1. Beden İmajını Etkileyen Faktörler

Beden imajı, bireyin vücudu hakkındaki duygu, düşünce ve davranışlardan oluşmasının yanı sıra kişinin sosyal yaşantısından, kültürel özelliklerinden de etkilenmektedir. Beden imajı, aile, akran ve medya olmak üzere üç temel bileşenden

oluşur. Bu üç bileşen “Üçlü Etki Kuramı” olarak tanımlanmaktadır (Haspolat, 2016; Menzel ve ark., 2011; Shroff & Thompson, 2006).

İnsan; karakter yapısı, davranış ve tutumlarıyla mensup olduğu aile içerisinde yer alır. Bu nedenle kişinin beden imajının şekillenmesinde aile kavramı oldukça önemlidir. Kişinin beden imajının ailesi tarafından pozitif ya da negatif yönde değerlendirilmesi bireyi büyük ölçüde etkilemektedir. Beden imajını etkileyen faktörler arasında aile kavramı önemli olduğu kadar akran kavramı da oldukça önemlidir. Bireyin beden imajının akranları tarafından kabul görülüp beğenilmesi bireyin kendi beden imajı algısını olumlu yönde etkiler. Benzer şekilde TV programları veya sosyal medya ağlarında verilen mesajlar bireylerin beden imajı tutumlarını büyük ölçüde etkilemektedir (Bell & Dittmar, 2011; Curtis & Loomans, 2014; Haspolat, 2016; Menzel ve ark., 2011; Tiggemann, 2002)

Beden imajı, kişisel bir kavram olarak bilinse de aile, akran ilişkileri, kişisel ilişkiler, medya unsurları ve bireyin beslenme tutumundan etkilenen oldukça kompleks bir yapıdır (Çırak, 2014; Danthinne ve ark., 2020; Eryılmaz, 2017; Ferguson ve ark., 2014; Hamurcu, 2014; Rounsefell ve ark., 2020; Taşpınar, 2015)

2.2.2. Gebelik Sürecinde Beden İmajı

Kadın hayatının puberte, gebelik, postnatal ve menopoz gibi evrelerinde kadının beden imajı belirli ölçüde değişmektedir. Kadın, bu dönemlerde yaşadığı fiziksel değişimleri pozitif ya da negatif olarak algılayabilir. Gebelik, kadın hayatının en eşsiz dönemlerinden biridir ve kadının bu dönemde vücudunda birçok farklılık meydana gelir. Dolayısıyla kadın bu dönemde tüm dikkatini kendi vücuduna verir. Gebenin bu dönemde yaşadığı değişimlere uyum göstermesi kişinin beden imajı hakkındaki tutumunu da değiştirebilir. Dolayısıyla gebe kadın, gebelik süreci boyunca meydana gelen bu yeni değişikliklere uyum sağlamaya çalışırken beden imajı algısı da değişebilmektedir. Kadın bu dönemde her geçen gün vücudundaki değişimleri fark eder aynı zamanda kendini

başka kişilerle karşılaştırabilir. Gebenin kendini başka bireylerle kıyaslaması gebenin beden imajı algısını etkiler (Hodgkinson ve ark., 2014; Kumcağız ve ark., 2017; Uçar ve ark., 2018).

Gebeliğin ilk trimesterinde kadının vücudundaki değişimler yavaş bir şekilde meydana geldiği için beden imajı çok fazla etkilenmez. Gebenin ağırlığının arttığı, memelerde ve abdominal bölgede büyümenin gözlemlendiği ikinci trimesterde ve bu değişikliklerin daha da arttığı üçüncü trimesterde kadının beden imajında büyük ölçüde değişiklikler oluşur ve bu farklılıklara uyum süreci başlar (Arslan ve ark., 2019).

Gebelik döneminde kişinin beden imajını pozitif yönde algılaması; kadının kişiler arası etkileşimini, kişisel öz saygısını, toplum içerisindeki uyumunu etkiler (Kumcağız, 2012). Gebenin beden imajını pozitif yönde algılaması kadını ve bebeğinin sağlığını etkiler. Gebenin beden imajına karşılık geliştirmiş olduğu olumlu yöndeki tutumu, kadını anne olma rolüne hazırlar ve gebeliğin kabulünü kolaylaştırır (Kök ve ark., 2018).

Gebenin beden imajını olumsuz algılaması; beden görünümünde herhangi bir sorun olduğu anlamına gelmez. Ancak bu olumsuz beden imajı algısı gereğinden fazla önemsenir ve benimsenirse birtakım psikolojik sorunlar ile karşı karşıya kalınabilir. Gebelik; ambivalan duyguların yaşandığı ve yaşanan duygulara karşı savunmasızlığın arttığı bir dönemdir (Bacacı & Ejder Apay, 2018; Chan ve ark., 2020; Eriten, 2019; Fuller-Tyszkiewicz ve ark., 2012).

2.2.3. Gebelikte Beden İmajı ve Ebelik Bakımı

Gebelik süreci boyunca kadının vücudunda fiziksel açıdan birçok farklılık meydana gelir. İlerleyen gebelik dönemi boyunca kadının dış görünüşü değişir ve kadın bu değişiklikleri negatif yönde algılayıp olumsuz beden imajı algısı geliştirebilir (Brown ve ark., 2015).

Ebeler, kadın sağlığının korunması ve geliştirilmesi ve yükseltilmesinde en önemli sağlık profesyonellerinden birisidir (Aktaş, 2014; Toker & Aktaş, 2010). Etkili bir ebelik bakımı sayesinde gebelerin bedeninde meydana gelen değişikliklere adaptasyon süreci olumlu yönde etkilenir (Eryılmaz, 2017).

Gebelik döneminde yapılan gebe izlemlerinde riskli grupları belirleyen ebeler, bu riskler karşısında gerekli önlemleri de almalıdır (Bacacı & Ejder Apay, 2018). Sağlık profesyoneli olan ebeler, kadının vücudunda oluşabilecek farklılıklar hakkında gebeye ve eşine danışmanlık hizmeti vermelidir. Gebeden öğrenilen bilgiler doğrultusunda gebenin beden imajı algısı değerlendirilmelidir. Gebenin bu dönemde olumsuz yönde bakış açısı geliştirmesi annenin ve bebeğin sağlığını olumsuz yönde etkileyeceği için ebenin vereceği bakım oldukça önem arz etmektedir (Çırak, 2014; Kök ve ark., 2018; Sosa ve ark., 2018). Ebe, bu süreçte yaşanan değişikliklerin beraberinde bir kriz ortamı oluşturmayacağını, yaşanan fiziksel ve psikolojik farklılıkların gebeliğin doğal sürecinin bir parçası olduğunu kadına anlatarak danışmanlık rolünü üstlenmelidir (Eryılmaz, 2017; Koç Özkan ve ark., 2020; Motosko ve ark., 2017).

2.3. Anne Olma

İnsan yaşamında en önemli dönüm noktalarından biri olan anne ve baba olma; çiftlerin bir çocuk dünyaya getirmeye karar vermeleriyle başlayan ve ömür boyu devam eden bir süreçtir. Çiftlerin anne-baba olma kararı her zaman planlı ve istekli bir şekilde olmayabilir. Çoğu zaman toplum baskısı eşlerin çocuk sahibi olma kararını etkileyebilir. Kadın gebeliği henüz istemese de anne olmaya kendini hazır hissetmese bile toplumsal baskı nedeniyle gebe kalabilir.

Gebeliğin öğrenilmesiyle başlayan annelik davranışlarını öğrenme süreci, gebelikle birlikte gelişir ve doğum sonu dönemde de gelişmeye devam eder. Bu süreç anne olma ile tamamlanmış olur. Anne olma, toplumsal rol ve davranışların bir bütünü

olduğu için fiziksel ve psikolojik çaba ile mümkün olur. Anne olma kavramını etkileyen birçok faktör vardır: Bunlar annenin yaşı, annenin karakteristik özellikleri, ekonomik gelir düzeyi, benlik kavramı ve annenin sağlık algısı gibi faktörlerdir (Özkan & Polat, 2011).

2.3.1. Annelik Rolü Kabulü

Annelik rolü kabulü, kadının anne olmaya karar vermesiyle başlayıp gebelik süreciyle devam eden ve doğum sonrasındaki bir yılı kapsayan bir dönemdir. Mercer' göre (2004), kadının anneliği yaşamına ve yaşam düzenine dahil etmesi ile annelik davranışları oluşmaya başlar, böylelikle annelik rolünü gerçekleştirmeye başlar (Mercer, 2004). Kadın öncelikle yaşadığı toplumun beklentisi doğrultusunda annelik rolü kabulüne başlar. Doğumun gerçekleşmesiyle etkili bakım vereceği bir bebeğe sahip olması, anneliğin getirdiği rolleri üstlenmesiyle birlikte kadın için yeni bir süreç başlamış olur. Postnatal dönem kadınlar için oldukça önemli ve zor bir dönemdir. Bu dönem boyunca kadının yakın çevresinden alacağı destek annelik rolü kabulünü olumlu yönde etkileyecektir. Çevresinden olumlu yönde destek görmeyen kadınların doğum sonu dönemde olumsuz yönde tutum ve davranış geliştirdikleri gözlemlenmiştir (Maher, 2008; Potur, 2003).

2.3.2. Annelik Rolünü Etkileyen Faktörler

Annelik rolü, kadının postnatal dönemde anneliğe biyolojik, psikolojik ve toplumsal yönden geçmesi ile meydana gelen kadının bebeği olan ilişkisine yönelik duygu, tutum ve davranışlarının tümünü içeren bir adaptasyon süreci olarak tanımlanır (Fasanghari ve ark., 2019).

Annenin bebeğinin bakımına yönelik eğitimi ve annenin bu dönemde duyacağı kaygıyı azaltabilir. Annelik rolünün kabulünde sağlık bakım kuruluşları ve sağlık profesyonellerinin büyük payı vardır. Bu amaçla ten tene temas, doğumdan sonra anne

ile bebeğinin yan yana kalması, bebeğin erken dönemde emzirilmesi gibi uygulamalar kadının annelik rolüne adaptasyon sürecini olumlu yönde etkilemektedir (Barabach ve ark., 2017). Gebelik ve doğum sürecinde kadın ve ailesine bakım veren ebe ve hemşireler annelerin desteklenmesi açısından büyük bir öneme sahiptir (İnam & Yeşiltepe Oskay, 2020).

2.3.3. Annelik Rolü Kabulünün Evreleri

Annelik rolü kabulü, bir ay kadar bir süre içerisinde gerçekleşebileceği gibi daha fazla zaman içerisinde de gerçekleşebilir. Bu zamansal değişim kadınlar arasındaki farklılıklardan kaynaklanmaktadır. Annelik rolü kabulü genellikle dört ay içerisinde başarılmaktadır. Annelik rolünü ilk kez deneyimleyecek kadınlar için doğumdan sonraki dört ay içerisinde bebeğin bakımı konusunda kendilerini geliştirdiklerini ve bu konuda özgüvenlerinin arttığı bilinmektedir (Özkan & Polat, 2011).

Annelik rolü kazanımı beklentiler evresi, formal (resmi) evre, informal (resmi olmayan evre) ve kişisel evre olmak üzere dört başlıkta sınıflandırılmıştır (Mercer, 2006).

2.3.3.1. Beklentiler Evresi

Gebelikle birlikte başlayan beklentiler safhası, annenin gebeliğe uyumun başlangıcı olarak kabul edilir. Gebe bu evrede bebeğinin fiziksel özelliklerini merak edebilir, dünyaya getireceği bebeği hakkında hayaller kurabilir, doğum sonrası dönem için bebeğin ihtiyaçlarına yönelik hazırlıklar yapabilir.

Beklentiler safhasında annenin; gebeliğini kabullenme, annelik rolünü betimleme, kadının eşi ve çevresiyle olan ilişkilerini yeniden düzenleme, henüz doğmamış bebeği ile iletişim kurma, doğum için hazırlık yapma, eş ve çevreden alınacak duygusal ve sosyal desteği belirlemek gibi birtakım görevleri vardır (Mercer, 2006).

2.3.3.2. Formal (resmi) Evre

Formal safha, bebeğin dünyaya gelmesiyle başlayıp kadının annelik rolünü kabulünü ve annelik rolü davranışlarının öğrenilmesi sürecini kapsar. Bu evrede kadın öncelikle kendi annesini daha sonra da çevresindeki diğer anneleri örnek alır. Formal safhada anne bebeğinin bakımını yerine getirirken kendi bakım ve ihtiyaçlarına da özen göstermelidir. Bu süreçte anne kişisel hijyenine (el hijyeni, perine bakımı, meme bakımı) önem vermeli, yeteri kadar dinlenmeli, uyku kalitesine dikkat etmeli, dengeli ve düzenli beslenmeli, doğum sonu egzersizlerini yerine getirmeli ve sağlık açısından tehlikeli bir durum ile karşılaştığında en yakın sağlık kuruluşuna gitmelidir (Özkan & Polat, 2011).

2.3.3.3. İnfomal (Resmi Olmayan) Evre

Bu evrede kadın formal evredeki deneyimleri ile ilerleyen süreçte olmak istediği annelik modelini belirler ve kendi annelik stilini oluşturur. Kadın annelik rolünü kabullendiği bu dönemde sadece bebeğine karşı değil aynı zamanda eşine, ailesine ve topluma karşı rollerini de yerine getirmelidir (Meighan ve ark., 2006; Mercer, 2006).

2.3.3.4. Kişisel Evre

Kişisel evreye ulaşan kadın artık annelik rolünü kabullenmiş, anneliğin beraberinde getirdiği becerileri öğrenmiş ve geliştirmiştir. Anne, bu dönemde bebeği ile etkileşim halindedir. Kadının kazanmış olduğu annelik rolü ömür boyu sürecektir (Meighan ve ark., 2006; Mercer, 2006).

2.3.4. Annelik Rolü Kabulünde Ebenin Rolü

Doğumun gerçekleşmesiyle anne babanın rol ve sorumlulukları değişmektedir. Kadın ve ailesinin bu değişen rollerine adaptasyonunu sağlamak amacıyla bir sağlık profesyoneli olan ebeler büyük görevler düşmektedir. Adaptasyon sürecinde en büyük destek ve bakıma ise anneler gereksinim duymaktadır.

Ebeler, prenatal dönemde gebeye ihtiyacı olan eğitimi verir ve danışmanlık rolünü üstlenir. Ebe'nin bu rolü, prenatal dönemde gebeyi doğuma hazırlamaya ve doğum sonrası döneme uyumunun etkili bir şekilde gerçekleşmesine yardımcı olur. Ebe, sadece anneye destek ve danışmanlık eğitimi vermekle kalmayıp aynı zamanda kadının ailesine de doğum sonrası dönemde anneye annelik rolü kabulü için nasıl destek olacaklarına dair eğitim verir (Arslan & Uzun, 2008; Özkan, 2010).

Ebe, prenatal dönemde anne adayı ile etkili bir iletişim yöntemi geliştirmeli, kadını dinlemeli, aklına takılan soruları uygun bir dille açıklamalıdır. Doğum sonu dönemde ise, anne ve dünyaya yeni gelmiş bebeğin bakımına yönelik ihtiyaçları belirleyerek bu ihtiyaçların giderilmesi için gerekli olan eğitim ve danışmanlık hizmetini vermelidir (Arslan & Uzun, 2008; Başer ve ark., 2005; Çalışır, 2003; Çoban & Saruhan, 2005; Özkan, 2010; Taner, 2014; Yıldız, 2008).

3. MATERYAL VE METOT

3.1. Araştırmanın Tipi

Araştırma tanımlayıcı tipte planlanmıştır.

3.2. Araştırmanın Yeri ve Zamanı

Araştırma Nisan 2024-Ekim 2024 tarihleri arasında Çorum Hitit Üniversitesi Erol Olçok Eğitim ve Araştırma Hastanesinde yürütülmüştür. Bu hastanenin ek hizmet binaları ile toplam 650 yatak kapasitesi mevcuttur. Hastane içerisinde sezaryen, jinekoloji ile doğum klinikleri ayrı servisler halinde bulunmakla ve iki adet kadın doğum ameliyathane salonu bulunmaktadır. Araştırma, hastanenin kadın hastalıkları ve doğum polikliniklerinde yürütülmüştür.

3.3. Araştırmanın Evreni ve Örneklem Seçimi

Araştırmanın evrenini Çorum Hitit Üniversitesi Erol Olçok Eğitim ve Araştırma Hastanesine başvuran gebelik haftası 12 hafta ve üzerinde olan kadınlar oluşturmaktadır.

Araştırmanın örnekleme, evreni bilinen örneklem yöntemi kullanılarak yapılan hesaplamada %5 hata payı 0.05 anlamlılık düzeyi ile %95 güven aralığında olması için en az 350 gebe alınması gerektiği hesaplanmıştır. Araştırmanın örneklemini belirlenen evrenden basit rastgele örneklem yöntemi ile seçilen 350 gebe oluşturmuştur.

3.3.1. Araştırmaya Alınma Kriterleri

- 18 yaşın üstünde olmak
- Araştırmaya katılmaya istekli olmak
- En az ilkokul mezunu olmak
- Türkçe konuşabilmek ve anlayabilmek
- Gebeliğe özgü herhangi bir komplikasyonu bulunmamak
- Gebenin herhangi bir psikolojik rahatsızlığının olmaması ve psikiyatrik ilaç kullanmaması.

3.3.2. Araştırmanın Dışında Bırakılma Kriterleri

- 18 yaşı altında olmak
- Araştırmaya katılmaya isteksiz olan gebeler
- Eğitim durumu ilkokul seviyesinin altında olan gebeler
- Türkçe konuşamayan ve anlayamayan gebeler
- Gebeliğe özgü komplikasyonu olan gebeler
- Gebenin herhangi bir psikolojik rahatsızlığının bulunup ilaç kullanıyor olması

3.4. Veri Toplama Araçları ve Araçların Özellikleri

Araştırma verilerinin toplanmasında araştırmacılar tarafından ilgili literatür doğrultusunda hazırlanan 'Kişisel Bilgi Formu (EK 4)', 'Gebelikte Beden İmajı Ölçeği (EK-5)' ve 'Prenatal Kendini Değerlendirme Ölçeğinin Annelik Rolünün Kabulü Alt Boyutu (EK-5)' kullanılmıştır.

3.4.1. Kişisel Bilgi Formu (EK 4)

Kişisel Bilgi Formu, Çorum Hitit Üniversitesi Erol Olçok Eğitim ve Araştırma Hastanesine başvuran gebelerin sosyodemografik ve obstetrik özelliklerini içeren sorulardan oluşmaktadır. Bu form kadınların yaşı, aile özellikleri ve gebelik süreci hakkında sorulardan oluşmakta olup 4 tanesi açık uçlu, 20 tanesi kapalı uçlu olmak üzere toplam 24 sorudan oluşmaktadır.

3.4.2. Gebelikte Beden İmajı Ölçeği (EK-5)

Gebelikte Beden İmajı Ölçeği (GBİÖ); Watson ve ark. (2017) tarafından gebelerin vücutlarındaki fiziksel ve zihinsel değişikliklere ilişkin algılarını ölçmek için geliştirilmiştir. Ölçek, beşli likert tipinde olup 34 maddeden ve yedi alt boyuttan oluşmaktadır: Ölçeğin, fiziksel görünümle meşguliyet (1, 2, 3, 4, 33 ve 34. maddeler), kişinin vücudunun güçle ilgili yönlerinden memnuniyetsizlik (13, 14, 15, 16, 17, 18 ve 19. maddeler), ciltten memnuniyetsizlik (20-23. maddeler), cinsel çekicilik (5-6 ve 7.

maddeler), görünüşün işlevden daha öncelikli olması (8–12 maddeler), görünüşle ilgili davranışsal kaçınma (30–32 maddeler) ve vücut kısımlarından memnuniyetsizlik (24–29 maddeler) şeklinde yedi alt boyutu bulunmaktadır. Likert tipi maddelerden oluşan ölçekte 1'den 14'e kadar olan maddeler (1 = Kesinlikle katılmıyorum, 5 = Kesinlikle katılıyorum), 13'ten 29'a kadar olan maddeler (1 = Çok memnunum, 5 = Hiç memnun değilim) ve 30'dan 34'e kadar olan maddeler (1=davranışı hiç yapmıyor, 5=davranışı düzenli olarak yapıyor) şeklinde puanlanmaktadır. Ölçeğin 8, 9, 10, 11, 12. maddeleri ters puanlanmaktadır. Yüksek puanlar olumsuz bir beden imajına işaret etmektedir. Ölçeğin Cronbach alfa güvenirlik kat sayısı 0.91 olarak bildirilmiştir (Kakaşçı ve ark., 2022). Bu araştırmada Crohnbach's Alfa değeri 0.907 olarak bulunmuştur.

3.4.3. Prenatal Kendini Değerlendirme Ölçeğinin Annelik Rolünün Kabulü Alt Ölçeği (EK-6)

Prenatal Kendini Değerlendirme Ölçeği (PKDÖ); Lederman ve ark. tarafından 1979 yılında geliştirilen, Beydağ ve Mete tarafından Türkçe geçerlik ve güvenirlik çalışması 2008 yılında yapılmış dörtlü likert tipinde (4: “Çok fazla tanımlıyor”, 3: “Kısmen tanımlıyor”, 2: “Biraz tanımlıyor”, 1: “Hiç tanımlamıyor”) bir ölçektir. Ölçek, “gebeliğin kabulü”, “annelik rolünün kabulü”, “kendi annesi ile ilişkisinin durumu”, “eşi ile ilişkisinin durumu”, “doğuma hazır oluş”, “doğum korkusu”, “kendi ve bebeğinin sağlığı ile ilgili düşünceleri” alt boyutlarından oluşmakta ve her alt boyut 10-15 madde içermektedir. Bu araştırmada, Prenatal Kendini Değerlendirme Ölçeğinin “*annelik rolünün kabulü*” alt boyutu kullanılmıştır. Annelik rolünün kabulü alt boyutu 15 maddeden oluşmaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 15, en yüksek puan ise 60'tır. Annelik rolünün kabulü alt boyutunda ters yönlü maddeler (1 -2-3-5-10-13-14 ve 15) bulunmaktadır. Annelik Rolünün Kabulü için Cronbach alfa değeri 0.89 olarak belirlenmiştir. Ölçekten alınan puan ne kadar düşük olursa annelik rolü kabulünün o kadar

yüksek olduğunu göstermektedir (Beydağ & Mete, 2008). Bu çalışmada Cronbach alfa 0.814 olarak belirlenmiştir.

3.5. Araştırmanın Değişkenleri

Bağımlı Değişkenler: Gebelikte Beden İmajı Ölçeği ve Annelik Rolünün Kabulü Ölçeği puan ortalamaları.

Bağımsız Değişkenler: Gebelerin sosyodemografik ve obstetrik özellikleri.

3.6. Verilerin Değerlendirilmesi

Veriler, SPSS for Windows 22 paket programı ile analiz edilmiştir. Verilerin analizinde sayılar, yüzdelikler, en az ve en çok değerler ile ortalama ve standart sapmaların yanı sıra aşağıdaki tabloda yer alan istatistiksel analizler kullanılmıştır. Verilerin normallik varsayımına uygunlukları ise “*Kurtosis*” ve “*Skewness*” kat sayıları (± 2) ile hesaplanmıştır (Tablo 3.1) (Büyüköztürk, 2014).

Tablo 3.1. Verilerin analizinde kullanılan istatistiksel testler

	Normal dağılan ölçümlerde	Normal dağılmayan ölçümlerde
İkili grupların karşılaştırılmasında	Bağımsız Gruplarda t Testi	-
	Varyans Analizi	
Çoklu grupların karşılaştırılmasında	(İleri analiz olarak varyansların homojen olduğu durumlarda LSD, olmadığı durumlarda Dunnet C kullanılmıştır).	-
İlişkisel Çıkarımlarda	Pearson Korelasyon Analizi	-
İç Geçerlilik	Cronbach α kat sayısı	
Verilerin normallik dağılımı	Kurtosis ve Skewness kat sayıları*	

Verilerin normallik dağılım analizleri Tablo 3.2’de sunulmuştur.

Tablo 3.2. Çalışmada yer alan sürekli değişkenlere ait normal dağılım tablosu

Sürekli Değişkenler	n	Skewness Kat Sayısı		Kurtosis Kat Sayısı	
		İstatistik	Standart Hata	İstatistik	Standart Hata
Fiziksel Görünümle Meşgul Olma	350	-0.107	0.130	-0.954	0.260
Kişinin Vücudunun Güçle İlgili Yönlerinden Memnuniyetsizlik	350	-0.085	0.130	-1.259	0.260
Ten Renginden Memnuniyetsizlik	350	0.827	0.130	0.587	0.260
Cinsel Çekicilik	350	-0.011	0.130	-0.494	0.260
Görünüşün İşlevden Daha Öncelikli Hale Getirilmesi	350	0.968	0.130	1.111	0.260
Görünüşle İlgili Davranışsal Kaçınma	350	0.668	0.130	1.950	0.260
Vücut Parçalarından Memnuniyetsizlik	350	-0.341	0.130	-0.872	0.260
Gebelikte Beden İmajı Ölçeği	350	0.084	0.130	-0.229	0.260
Prenatal Kendini Değerlendirme Ölçeğinin/ Annelik Rolünün Kabulü Alt Ölçeği	350	0.947	0.130	0.693	0.260
Yaş	350	-0.057	0.130	-0.173	0.260
Eş yaşı	350	0.337	0.130	-0.246	0.260

* Tüm veriler normal dağılmaktadır.

Ölçeklerin, iç geçerlilik katsayıları Tablo 3.3'te sunulmuştur.

Tablo 3.3. Ölçeklerin iç geçerlilik katsayıları

Ölçek	Cronbach α
Fiziksel Görünümle Meşgul Olma	0.852
Kişinin Vücudunun Güçle İlgili Yönlerinden Memnuniyetsizlik	0.960
Ten Renginden Memnuniyetsizlik	0.881
Cinsel Çekicilik	0.623
Görünüşün İşlevden Daha Öncelikli Hale Getirilmesi	0.939
Görünüşle İlgili Davranışsal Kaçınma	0.505
Vücut Parçalarından Memnuniyetsizlik	0.893
Gebelikte Beden İmajı Ölçeği	0.907
Prenatal Kendini Değerlendirme Ölçeğinin/ Annelik Rolünün Kabulü Alt Ölçeği	0.814

3.7. Verilerin Toplanması

Araştırma Nisan 2024-Ekim 2024 tarihleri arasında Çorum Hitit Üniversitesi Erol Olçok Eğitim ve Araştırma Hastanesine başvuran gönüllü ve araştırma kriterlerini taşıyan gebelik haftası 12 hafta ve üzerinde olan kadınlar ile yapılmıştır. Araştırma öncesinde araştırmaya katılacak gebelere gerekli bilgilendirme yapılmıştır. Her bir gebe ile görüşme gebeler ile yüz yüze olarak gerçekleştirilmiş olup yaklaşık 15-20 dakika sürmüştür.

3.8. Araştırmanın Sınırlılıkları ve Genellenebilirliği

Araştırmanın sadece gebelik haftası 12 hafta ve üzerinde olan kadınlarla yürütülmesi, tek merkezli olması, araştırmanın sınırlılığıdır. Bu nedenle araştırma sonuçları sadece araştırma kapsamındaki kadınlara genellenebilir.

3.9. Araştırmanın Etik İlkeleri

Araştırmaya başlamadan önce, Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Etik Kurulu'ndan (E-20369917-500.07.03-2300364092sayılı) onay alınmıştır. Araştırmanın planlanan kurumda yürütülebilmesi için Çorum İl Sağlık Müdürlüğü'nden anket çalışma resmi izni alındı. Gebelikte Beden İmajı Ölçeğinin ve Prenatal Kendini değerlendirme Ölçeğinin Annelik Rolünün Kabulü Alt Ölçeğinin kullanılabilmesi için gerekli izinler alındı. Araştırma kriterlerini taşıyan ve araştırmaya destek vermek isteyen kadınlara araştırma hakkında bilgi verilerek "Aydınlatılmış Onam" ilkesi, araştırmaya katılıp katılmama konusunda özgür oldukları ve istedikleri zaman çekilme haklarının olduğu belirtilerek "Özerkliğe Saygı" ilkesi, araştırmaya katılan kadınların bilgilerinin gizli tutulacağı belirtilerek "Gizlilik ve Gizliliğin Korunması" ilkesi yerine getirilmiştir.

4. BULGULAR

Gebelerin, demografik özellikleri Tablo 4.1’de sunulmuştur.

Tablo 4.1. Gebelerin demografik özellikleri

Özellikler		n	%		
Eğitim Durumu	İlkokul	3	0.9		
	Ortaokul	21	6.0		
	Lise	138	39.4		
	Lisans	188	53.7		
Eş Eğitim Durumu	İlkokul	7	2.0		
	Ortaokul	25	7.1		
	Lise	112	32.0		
	Lisans	206	58.9		
Çalışma Durumu	Çalışıyorum	209	59.7		
	Çalışmıyorum	141	40.3		
Eş Çalışma Durumu	Çalışıyor	338	96.6		
	Çalışmıyor	12	3.4		
Yaşanılan Yer	İl	313	89.4		
	İlçe	34	9.7		
	Köy	3	0.9		
Aile Tipi	Çekirdek aile	326	93.1		
	Geniş aile	24	6.9		
Gelir Düzeyi	Gelir giderden fazla	52	14.9		
	Gelir gidere denk	210	60.0		
	Gelir giderden az	88	25.1		
Gebelik Sayısı	1	158	45.1		
	2	118	33.7		
	3	56	16.0		
	4 ve üzeri	18	5.2		
Gebelik Haftası	14-26. gebelik haftası	38	10.9		
	27-40. gebelik haftası	312	89.1		
Gebeliğin Planlı Olma Durumu	Planlı	309	88.3		
	Plansız	41	11.7		
Sayısal Değişkenler	n	Min.	Max.	Ort.	SS.
Yaş	350	18.00	39.00	27.62	4.07
Eş yaşı	350	20.00	44.00	30.34	4.79

Gebelerin %53.7'si lise mezunudur, %58.9'unun eşi lisans mezunudur, %59.7'si çalışmaktadır, %99.6'sının eşi çalışmakta ve %89.4'ü il merkezinde yaşamaktadır. Gebelerin %93.1'i çekirdek ailede yaşamakta, %60'mın geliri giderine denk, %45.1'inin birinci gebeliği, %89.1'inin gebeliği 27-40 hafta ve %88.3'ünün gebeliği planlıdır. Gebelerin yaş ortalaması 27.62 ± 4.07 ve eş yaş ortalaması ise 30.34 ± 4.79 'dur (Tablo 4.1).

Gebelerin mevcut gebeliğe ilişkin bilgilerin dağılımı Tablo 4.2'de verilmiştir.

Tablo 4.2. Gebelerin mevcut gebeliğe ilişkin bilgilerin dağılımı

Özellikler		n	%
Bebeğin Cinsiyetini Bilme Durumu	Biliyorum	328	93.7
	Bilmiyorum	22	6.3
Bebeğin Cinsiyeti*	Kız	191	58.2
	Erkek	137	41.8
Gebeliği İsteme Durumu	Çok İstiyor	272	77.7
	İleriki bir tarihte istiyor	43	12.3
	Hiç istemiyor	12	3.4
	Olunca kabullendi	23	6.6
Eşin Gebeliği İsteme Durumu	Çok istiyor	299	85.4
	İleriki bir tarihte istiyor	32	9.1
	Hiç istemiyor	3	0.9
	Olunca kabullendi	16	4.6
Gebelikten Önce Dış Görünüşe Önem Verme	Veriyorum	296	84.6
	Vermiyorum	54	15.4
Gebelikten Önce Kiloya Dikkat Etme	Ediyorum	260	74.3
	Etmiyorum	90	25.7
Gebelikte Sağlıklı Beslenmeye İnanma	İnanıyorum	258	73.7
	İnanmıyorum	92	26.3

Tablo 4.2. (Devamı)

Özellikler		n	%
Gebelikte Yeme Alışkanlığı	Değişmedi	61	17.4
	İştahım azaldı	58	16.6
	İştahım açıldı	231	66.0
Öğün Atlama	Evet	42	12.0
	Hayır	139	39.7
	Bazen	169	48.3
Öğün Atlama Nedeni	Unutmak	72	34.1
	Fırsat bulamamak	41	19.4
	Yemeğe karşı isteksizlik	57	27.0
	Kilo alma kaygısı	41	19.5
Gebelikle Değişen Dış	Memnunum	214	61.1
Görünüştten Memnun Olma	Memnun değilim	136	38.9
Dış Görünüş Algısında Çevreden Etkilenme	Olumlu yönde etkilenme	101	28.9
	Olumsuz yönde etkilenme	103	29.4
	Etkilenmeme	146	41.7

* Sadece bebeğin cinsiyetini bilenlerde.

Gebelerin %93.7'si bebeğin cinsiyetini bilmekte, %58.2'sinin bebeğinin cinsiyeti kız, %77.7'si gebeliği çok istediğini ve %85.4'ünün eşi gebeliği çok istediğini bildirmektedir. Gebelerin %84.6'sı gebelikten önce dış görünüşe önem vermiş, %74.3'ü gebelikten önce kiloya dikkat etmiş, %74.3'ü gebelikte sağlıklı beslenmeye inanmakta ve %66'sının gebelikte iştahı açılmıştır. Gebelerin %48.3'ü bazen öğün atlamakta, %34.1'i unuttuğu için öğün atlamakta, %61.1'igebelikte değişen dış görünüştten memnun ve %41.7'si dış görünüş algısında çevresinden etkilenmemektedir (Tablo 4.2).

Gebelikte beden imajı ölçeği ve alt boyutları ile annelik rolünün kabulü ölçeğinden alınan puanların dağılımı Tablo 4.3'te sunulmuştur.

Tablo 4.3. Gebelerin gebelikte beden imajı ölçeği ve alt boyutları ile annelik rolünün kabulü ölçeğinden alınan puanların dağılımı

Ölçekler ve Alt Ölçekler	n	Min.	Max.	Ort.	SS.
Fiziksel Görünümle Meşgul Olma	350	6.00	27.00	16.67	5.39
Kişinin Vücudunun Güçle İlgili Yönlerinden Memnuniyetsizlik	350	7.00	35.00	21.16	7.09
Ten Renginden Memnuniyetsizlik	350	4.00	20.00	8.63	3.27
Cinsel Çekicilik	350	6.00	25.0	14.9	3.8
Görünüşün İşlevden Daha Öncelikli Hale Getirilmesi	350	5.00	25.00	9.90	4.24
Görünüşle İlgili Davranışsal Kaçınma	350	3.00	17.00	6.83	2.13
Vücut Parçalarından Memnuniyetsizlik	350	6.00	30.00	18.75	6.09
Gebelikte Beden İmajı Ölçeği Toplam	350	45.00	153.00	96.81	19.10
Prenatal Kendini Değerlendirme Ölçeğinin					
Annelik Rolünün Kabulü Alt Ölçeği	350	15.00	52.00	25.04	6.64
Toplam					

Gebelerin *fiziksel görünümle meşgul olma* alt boyutundan 16.67 ± 5.39 , *kişinin vücudunun güçle ilgili yönlerinden memnuniyetsizlik* alt boyutundan 21.16 ± 7.09 , *ten renginden memnuniyetsizlik* alt boyutundan 8.63 ± 3.27 , *cinsel çekicilik* alt boyutundan 14.9 ± 3.8 , *görünüşün işlevden daha öncelikli hale getirilmesi* alt boyutundan 9.90 ± 4.24 , *görünüşle ilgili davranışsal kaçınma* alt boyutundan 6.83 ± 2.13 , *vücut parçalarından memnuniyetsizlik* alt boyutundan 18.75 ± 6.09 ve gebelikte beden imajı ölçeği toplamından 96.81 ± 19.10 puan almışlardır. Gebelerin annelik rolünün kabulü ölçeğinden alınan toplam puanları 25.04 ± 6.64 olarak bulunmuştur.

Gebelerin demografik özellikleri ile Gebelikte Beden İmajı Ölçeği ve alt boyutlarından alınan puanlarının karşılaştırılması Tablo 4.4’de sunulmuştur.

Fiziksel Görünümle Meşgul Olma alt boyutu için;

Gebelerin; eğitim durumu, eş eğitim durumu, çalışma durumu, eş çalışma durumu, yaşanılan yer, aile tipi, gelir düzeyi, gebelik sayısı, gebelik haftası ve gebeliğin planlı olma durumuna göre fiziksel görünümle meşgul olma alt boyut puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlı değildir (Tablo 4.4, $p>0.05$).

Kişinin Vücudunun Güçle İlgili Yönlerinden Memnuniyetsizlik alt boyutu için;

Tablo 4.4’de görüldüğü gibi gebelerin gebelik haftası durumuna göre kişinin vücudunun güçle ilgili yönlerinden memnuniyetsizlik alt boyut puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlıdır (Tablo 4.4, $p<0.05$). Gebeliğinin 27-40 haftasında olanların puan ortalaması daha yüksektir.

Gebelerin; eğitim durumu, eş eğitim durumu, çalışma durumu, eş çalışma durumu, yaşanılan yer, aile tipi, gelir düzeyi, gebelik sayısı ve gebeliğin planlı olma durumuna göre kişinin vücudunun güçle ilgili yönlerinden memnuniyetsizlik alt boyut puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlı değildir (Tablo 4.4, $p>0.05$).

Tablo 4.4. Gebelerin demografik özellikleri ile gebelikte beden imajı ölçeği ve alt boyutlarından alınan puanlarının karşılaştırılması

Özellikler			Kişinin Vücudunun				GörünüŖün				GörünüŖle				Gebelikte			
			Fiziksel		Güçle İlgili		Ten Renginden		Cinsel		İŖlevden		İlgili		Vücut		Beden İmajı	
			Görünümler		Yönlerinden		Memnuniyetsizlik		Çekicilik		Daha		Davranışsal		Parçalarından		Ölçeği	
			MeŖgul Olma		Memnuniyetsizlik						Öncelikli		Kaçınma		Memnuniyetsizlik		Toplam	
			Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.
Eğitim Durumu	İlkokul	3	16.00	5.20	30.00	1.73	6.67	2.31	15.3	0.6	13.33	1.15	4.33	1.15	19.67	4.04	105.33	15.01
	Ortaokul	21	16.52	6.34	19.00	6.62	7.95	2.85	14.4	2.9	12.52	5.50	6.33	2.18	14.14	6.28	90.90	17.78
	Lise	138	17.17	5.31	20.99	6.99	9.09	3.11	15.2	3.9	9.70	4.18	7.00	1.92	19.50	5.57	98.67	18.82
	Lisans	188	16.32	5.36	21.38	7.17	8.39	3.41	14.7	3.9	9.70	4.06	6.81	2.26	18.70	6.26	95.96	19.41
	Test ve Önemlilik		F=0.678		F=2.319		F=1.944		F=0.639		F=3.661		F=2.076		F=4.893		F=1.431	
			p=0.566		p=0.075		p=0.122		p=0.591		p=0.013		p=0.103		p=0.002		p=0.233	
EŖ Eğitim Durumu	İlkokul	7	15.00	5.51	21.29	7.78	7.57	1.81	13.7	2.4	13.86	4.88	4.86	1.07	14.29	6.21	90.57	16.13
	Ortaokul	25	15.44	5.56	19.04	7.12	9.00	3.87	14.8	4.6	10.96	6.01	6.44	2.00	15.76	6.09	91.48	21.77
	Lise	112	16.68	5.77	21.31	7.27	8.89	3.38	15.0	3.5	9.96	4.05	6.66	2.18	18.56	6.39	97.11	19.51
	Lisans	206	16.87	5.16	21.33	6.97	8.47	3.18	14.8	3.9	9.60	4.00	7.04	2.10	19.36	5.77	97.50	18.62
	Test ve Önemlilik		F=0.749		F=0.802		F=0.752		F=0.295		F=2.949		F=3.277		F=4.105		F=0.996	
			p=0.523		p=0.494		p=0.522		p=0.829		p=0.033		p=0.021		p=0.007		p=0.395	
Çalışma Durumu	Çalışıyor	209	16.58	5.53	21.01	6.99	8.57	3.36	14.5	3.9	9.74	4.11	6.87	2.20	18.50	6.21	95.78	19.44
	Çalışmıyor	141	16.80	5.19	21.38	7.25	8.71	3.15	15.4	3.7	10.14	4.43	6.79	2.03	19.11	5.90	98.33	18.55
	Test ve Önemlilik		t=-0.378		t=-0.467		t=-0.392		t=-2.141		t=-0.876		t=0.339		t=-0.921		t=-1.224	
			p=0.706		p=0.640		p=0.696		p=0.033		p=0.382		p=0.735		p=0.358		p=0.222	

Tablo 4.4. (Devamı)

Özellikler		n	Kişinin Vücudunun						Görünüşün		Görünüşle		Vücut		Gebelikte			
			Fiziksel		Güçle İlgili		Ten Renginden										Cinsel	
			Görünümle	Meşgul Olma	Yönlerinden	Memnuniyetsizlik	Memnuniyetsizlik	Çekicilik	İşlevden	İlgili	Parçalarından	Beden İmajı						
			Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.
Eş Çalışma Durumu	Çalışıyor	338	16.67	5.42	21.24	7.05	8.63	3.25	14.85	3.86	9.90	4.22	6.85	2.13	18.89	6.03	97.03	19.04
	Çalışmıyor	12	16.50	4.80	18.83	8.00	8.42	4.10	15.50	2.32	10.00	5.06	6.42	2.15	14.83	6.64	90.50	20.66
	Test ve Önemlilik		t=0.110		t=1.158		t=0.225		t=-0.933		t=-0.083		t=0.691		t=2.281		t=1.164	
			p=0.912		p=0.248		p=0.822		p=0.367		p=0.934		p=0.490		p=0.023		p=0.245	
Yaşanılan Yer	İl	313	16.77	5.23	21.05	7.14	8.76	3.30	14.9	3.8	9.81	4.26	6.92	2.15	18.89	6.09	97.13	18.86
	İlçe	34	15.71	6.69	22.12	6.75	7.47	2.96	14.4	3.8	10.26	3.89	6.06	1.82	17.82	6.16	93.88	21.05
	Köy	3	16.67	7.57	21.33	7.02	8.00	0.00	14.3	5.5	14.67	4.51	6.67	2.08	14.67	4.62	96.33	26.39
	Test ve Önemlilik		F=0.599		F=0.345		F=2.447		F=0.271		F=2.098		F=2.544		F=1.150		F=0.442	
			p=0.550		p=0.709		p=0.088		p=0.763		p=0.124		p=0.080		p=0.318		p=0.643	
Aile Tipi	Çekirdek	326	16.61	5.39	21.12	7.08	8.63	3.25	14.9	3.8	9.92	4.27	6.83	2.16	18.73	6.07	96.74	19.23
	Geniş	24	17.42	5.45	21.67	7.35	8.50	3.58	14.7	4.4	9.63	3.93	6.88	1.70	19.00	6.40	97.75	17.59
	Test ve Önemlilik		t=-0.704		t=-0.362		t=0.195		t=0.268		t=0.329		t=-0.097		t=-0.209		t=-0.251	
			p=0.482		p=0.717		p=0.846		p=0.789		p=0.743		p=0.923		p=0.834		p=0.802	

Tablo 4.4. (Devamı)

Özellikler		n	Kişinin Vücudunun				Ten Renginden		Cinsel		Görünüşün		Görünüşle		Vücut		Gebelikte	
			Fiziksel	Görünümle	Güçle İlgili	Yönlerinden												
			Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.
Gelir Düzeyi	Gelir giderden fazla	52	17.08	5.41	22.48	6.91	8.98	3.30	14.37	4.38	8.79	3.87	6.81	2.16	19.29	6.73	97.79	19.81
	Gelir gidere denk	210	16.51	5.24	21.49	6.97	8.52	3.35	14.83	3.73	9.92	4.33	6.85	2.12	18.70	6.13	96.81	18.51
	Gelir giderden az	88	16.82	5.78	19.60	7.30	8.66	3.07	15.26	3.66	10.50	4.15	6.82	2.16	18.56	5.63	96.22	20.24
	Test ve Önemlilik		F=0.279 p=0.757		F=3.292 p=0.038		F=0.411 p=0.663		F=0.931 p=0.395		F=2.697 p=0.069		F=0.011 p=0.989		F=0.255 p=0.775		F=0.110 p=0.896	
Gebelik Sayısı	1	158	17.04	5.31	21.22	6.95	8.67	3.19	14.9	3.8	10.06	3.66	6.72	2.02	18.85	6.29	97.42	18.96
	2	118	16.37	5.53	21.94	7.13	8.76	3.47	14.5	3.9	9.89	4.65	7.00	2.23	19.00	5.68	97.49	18.64
	3	56	16.43	5.51	19.13	7.08	8.29	2.93	15.4	3.7	9.14	4.80	6.77	2.24	18.34	6.09	93.54	20.26
	4 ve üzeri	18	16.11	5.07	21.83	7.40	8.39	3.85	15.4	3.4	10.89	4.36	6.94	2.10	17.50	7.06	97.06	20.22
	Test ve Önemlilik		F=0.464 p=0.707		F=2.093 p=0.101		F=0.310 p=0.818		F=0.858 p=0.463		F=1.000 p=0.393		F=0.419 p=0.740		F=0.416 p=0.742		F=0.652 p=0.582	
Gebelik Haftası	14-26.	38	15.29	5.95	17.71	6.09	8.08	3.27	14.2	4.1	11.11	4.14	6.29	1.86	15.74	5.47	88.42	22.46
	27-40.	312	16.84	5.31	21.58	7.09	8.69	3.27	14.9	3.8	9.75	4.24	6.90	2.15	19.12	6.07	97.83	18.43
	Test ve Önemlilik		t=-1.674 p=0.095		t=-3.627 p=0.001		t=-1.091 p=0.276		t=-1.127 p=0.260		t=1.862 p=0.063		t=-1.676 p=0.095		t=-3.275 p=0.001		t=-2.896 p=0.004	
Gebeliğin Planlı Olma Durumu	Planlı	309	16.52	5.29	21.05	7.07	8.53	3.26	14.6	3.7	9.60	4.05	6.78	1.99	18.79	6.16	95.85	18.29
	Plansız	41	17.76	6.08	22.02	7.24	9.34	3.34	17.1	4.0	12.15	4.99	7.24	2.96	18.41	5.61	104.02	23.36
	Test ve Önemlilik		t=-1.376 p=0.170		t=-0.831 p=0.407		t=-1.493 p=0.136		t=-4.072 p=0.000		t=-3.130 p=0.003		t=-0.976 p=0.334		t=0.373 p=0.709		t=-2.156 p=0.036	

t: Bağımsız gruplarda t testi, F: Varyans analizi.

Ten Renginden Memnuniyetsizlik alt boyutu için;

Gebelerin; eğitim durumu, eş eğitim durumu, çalışma durumu, eş çalışma durumu, yaşanılan yer, aile tipi, gelir düzeyi, gebelik sayısı, gebelik haftası ve gebeliğin planlı olma durumuna göre ten renginden memnuniyetsizlik alt boyut puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlı değildir ((Tablo 4.4, $p>0.05$).

Cinsel Çekicilik alt boyutu için;

Tablo 4.4’de verildiği üzere gebeliğin planlı olma durumuna göre cinsel çekicilik alt boyut puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlıdır (Tablo 4.4, $p<0.05$). Gebeliği planlı olmayanların puan ortalaması daha yüksektir.

Gebelerin; eğitim durumu, eş eğitim durumu, çalışma durumu, eş çalışma durumu, yaşanılan yer, aile tipi, gelir düzeyi, gebelik sayısı ve gebelik haftası durumuna göre cinsel çekicilik alt boyut puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlı değildir (Tablo 4.4, $p>0.05$).

Görünüşün İşlevden Daha Öncelikli Hale Getirilmesi alt boyutu için;

Gebelerin; eğitim durumu, eş eğitim durumu ve gebeliğin planlı olma durumuna göre görünüşün işlevden daha öncelikli hale getirilmesi alt boyut puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlıdır (Tablo 4.4, $p<0.05$).

Eğitim durumuna göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); ortaokul mezunlarının puanlarının, lise ve lisan mezunlarından düşük olduğu belirlenmiştir.

Eş eğitim durumuna göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); eşi ilköğretim mezunu olanların puanlarının, eşi lise ve lisans mezunu olanlardan yüksek olduğu belirlenmiştir.

Gebelerin; çalışma durumu, eş çalışma durumu, yaşanılan yer, aile tipi, gelir düzeyi, gebelik sayısı ve gebelik haftası durumuna göre görünüşün işlevden daha

öncelikli hale getirilmesi alt boyut puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlı değildir (Tablo 4.4, $p>0.05$).

GörünüŖle İlgili Davranışsal Kaçınma alt boyutu için;

Gebelerin; eş eğitim durumuna göre görünüŖle ilgili davranışsal kaçınma alt boyut puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlıdır (Tablo 4.4, $p<0.05$).Eş eğitim durumuna göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); eş i ilkokul mezunu olanların puanlarının, eş i lise ve lisans mezunu olanlardan yüksek olduğu belirlenmiştir.

Gebelerin; eğitim durumu, çalışma durumu, eş çalışma durumu, yaşanan yer, aile tipi, gelir düzeyi, gebelik sayısı, gebelik haftası ve gebeliğin planlı olma durumuna göre görünüŖle ilgili davranışsal kaçınma alt boyut puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlı değildir (Tablo 4.4, $p>0.05$).

Vücut Parçalarından Memnuniyetsizlik alt boyutu için;

Gebelerin; eğitim durumu, eş eğitim durumu, eş çalışma durumu ve gebelik haftası durumuna göre vücut parçalarından memnuniyetsizlik alt boyut puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlıdır ((Tablo 4.4, $p<0.05$).

Eğitim durumuna göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); ortaokul mezunlarının puanlarının, lise ve lisan mezunlarından düşük olduğu belirlenmiştir.

Eş eğitim durumuna göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); eş i ilkokul mezunu olanların puanlarının, eş i lise ve lisans mezunu olanlardan düşük olduğu belirlenmiştir.

Gebelerin; çalışma durumu, yaşanan yer, aile tipi, gelir düzeyi, gebelik sayısı ve gebeliğin planlı olma durumuna vücut parçalarından memnuniyetsizlik alt boyut puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlı değildir (Tablo 4.4, $p>0.05$).

Gebelikte Beden İmaji Ölçeği toplam puanı için;

Tablo 4.4’de sunulduğu gibi gebelik haftası ve gebeliğin planlı olma durumuna göre gebelikte beden imajı ölçeği toplam puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlıdır (Tablo 4.4, $p<0.05$).

Gebelerin; eğitim durumu, eş eğitim durumu, çalışma durumu, eş çalışma durumu, yaşanılan yer, aile tipi, gelir düzeyi ve gebelik sayısı durumuna göre gebelikte beden imajı ölçeği toplam puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlı değildir (Tablo 4.4, $p>0.05$).

Gebelerin mevcut gebeliğe ilişkin bilgiler ile gebelikte beden imajı ölçeği ve alt boyutlarından alınan puanlarının karşılaştırılması Tablo 4.5’de sunulmuştur.

Tablo 4.5. Gebelerin mevcut gebeliğe ilişkin bilgiler ile gebelikte beden imajı ölçeği ve alt boyutlarından alınan puanlarının karşılaştırılması

Özellikler		n	Kişinin															
			Fiziksel		Vücudunun		Ten		Cinsel		Görünüşün		Görünüle		Vücut		Gebelikte Beden	
			Görünümle		Güçle İlgili		Renginden		Çekicilik		İşlevden Daha		İlgili		Parçalarından		İmajı Ölçeği	
			Meşgul Olma		Yönlerinden	Memnuniyet sızlık					Öncelikli Hale Getirilmesi		Davranışsal Kaçınma		Memnuniyetsizlik			
			Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.
Bebeğin	Biliyorum	328	16.89	5.32	21.46	7.07	8.66	3.27	14.9	3.80	9.87	4.27	6.91	2.13	18.96	6.08	97.70	18.71
Cinsiyetini	Bilmiyorum	22	13.32	5.44	16.68	5.86	8.09	3.38	13.8	4.60	10.32	3.90	5.77	1.74	15.59	5.49	83.55	20.39
Bilme Durumu	Test ve Önemlilik		t=3.046		t=3.652		t=0.792		t=1.394		t=-0.477		t=2.434		t=2.532		t=3.415	
			p=0.002		p=0.001		p=0.429		p=0.164		p=0.633		p=0.015		p=0.012		p=0.001	
Bebeğin Cinsiyeti	Kız	191	16.62	5.35	20.75	7.14	8.55	3.32	14.7	3.80	10.13	4.50	6.64	2.11	18.25	6.01	95.63	18.53
	Erkek	137	17.28	5.29	22.45	6.87	8.82	3.20	15.3	3.70	9.52	3.90	7.28	2.12	19.96	6.05	100.57	18.64
	Test ve Önemlilik		t=-1.107		t=-2.149		t=-0.732		t=-1.372		t=1.273		t=-2.698		t=-2.535		t=-2.373	
			p=0.269		p=0.032		p=0.465		p=0.171		p=0.204		p=0.007		p=0.012		p=0.018	
Gebeliği İsteme Durumu	Çok istiyor	272	16.56	5.22	20.96	6.99	8.48	3.25	14.6	3.7	9.61	4.10	6.89	2.05	18.80	6.00	95.95	18.14
	İleriki bir tarihte istiyor	43	17.35	5.74	21.67	7.02	8.88	3.29	15.2	3.8	9.81	3.70	6.47	2.36	19.14	6.46	98.56	20.07
	Hiç istemiyor	12	17.67	6.18	22.58	7.68	9.50	3.15	17.4	4.7	12.33	5.21	7.08	1.98	18.75	6.68	105.33	22.90
	Olunca kabullendi	23	16.13	6.48	21.83	8.32	9.39	3.60	15.5	3.8	12.22	5.31	6.70	2.62	17.39	6.30	99.17	25.30
	Test ve Önemlilik		F=0.474		F=0.375		F=0.970		F=2.490		F=4.145		F=0.587		F=0.445		F=1.219	
			p=0.700		p=0.771		p=0.407		p=0.060		p=0.007		p=0.624		p=0.721		p=0.303	

Tablo 4.5. (Devamı)

Özellikler	n	Fiziksel Görünümle Meşgul Olma		Kişinin Vücudunun Güçle İlgili Yönlerinden Memnuniyet sizlik		Ten Renginden Memnuniyet sizlik		Cinsel Çekicilik		Görünüşün İşlevden Daha Öncelikli Hale Getirilmesi		Görünüşle İlgili Davranışsal Kaçınma		Vücut Parçalarından Memnuniyetsizlik		Gebelikte Beden İmajı Ölçeği		
		Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.	
Eşin Gebeliği İsteme Durumu	Çok istiyor	299	16.73	5.30	21.17	7.13	8.56	3.28	14.9	3.8	9.74	4.23	6.82	2.08	18.75	6.11	96.66	19.11
	İleriki bir tarihte istiyor	32	17.22	5.91	23.25	6.47	9.31	3.40	14.8	4.1	10.16	3.83	7.13	2.55	19.63	5.79	101.53	18.60
	Hiç istemiyor	3	14.33	1.53	20.00	6.00	8.00	2.65	16.0	1.7	13.33	7.51	6.67	1.15	19.67	9.24	98.00	8.19
	Olunca kabullendi	16	14.81	6.28	17.00	6.24	8.63	3.10	14.1	3.6	11.81	4.26	6.63	2.36	16.88	5.83	89.81	20.14
	Test ve Önemlilik		F=0.944 p=0.419		F=2.835 p=0.038		F=0.546 p=0.651		F=0.333 p=0.801		F=1.945 p=0.122		F=0.263 p=0.852		F=0.747 p=0.525		F=1.382 p=0.248	
Gebelikten Önce Dış Görünüşe Önem Verme	Veriyorum	296	16.91	5.27	21.52	6.89	8.68	3.16	14.8	3.8	9.60	4.05	6.93	2.04	18.99	6.00	97.47	18.23
	Vermiyorum	54	15.33	5.90	19.19	7.85	8.33	3.86	15.0	4.0	11.52	4.88	6.33	2.52	17.43	6.47	93.15	23.18
	Test ve Önemlilik		t=1.987 p=0.048		t=2.239 p=0.026		t=0.714 p=0.476		t=-0.314 p=0.754		t=-3.087 p=0.002		t=1.634 p=0.107		t=1.741 p=0.083		t=1.300 p=0.198	
Gebelikten Önce Kiloya Dikkat Etme	Ediyorum	260	17.03	5.18	21.48	7.00	8.62	3.15	14.9	3.9	9.77	4.11	7.03	2.09	19.35	5.91	98.15	18.46
	Etmiyorum	90	15.61	5.87	20.23	7.31	8.64	3.62	14.9	3.6	10.29	4.59	6.26	2.15	17.01	6.28	92.93	20.46
	Test ve Önemlilik		t=2.170 p=0.031		t=1.441 p=0.150		t=-0.059 p=0.953		t=-0.059 p=0.953		t=-1.009 p=0.313		t=3.028 p=0.003		t=3.182 p=0.003		t=2.244 p=0.025	
Gebelikte Sağlıklı Beslenmeye İnanma	İnanıyorum	258	16.54	5.25	21.00	7.14	8.60	3.20	14.6	3.9	9.81	4.17	6.98	2.13	18.53	6.04	96.06	18.79
	İnanmıyorum	92	17.02	5.78	21.60	6.97	8.70	3.48	15.6	3.6	10.15	4.44	6.43	2.09	19.37	6.22	98.89	19.90
	Test ve Önemlilik		t=-0.731 p=0.465		t=-0.690 p=0.491		t=-0.238 p=0.812		t=-2.213 p=0.028		t=-0.664 p=0.507		t=2.108 p=0.036		t=-1.140 p=0.255		t=-1.221 p=0.223	
Gebelikte Yeme Alışkanlığı	Değişmedi	61	14.74	6.31	19.21	7.43	8.00	3.74	14.0	3.1	9.80	4.97	6.30	2.33	15.41	6.64	87.48	20.86
	İştahım azaldı	58	15.84	5.41	19.72	7.12	8.47	3.29	14.4	3.6	9.62	4.52	6.59	2.60	16.43	6.10	91.07	18.40
	İştahım açıldı	231	17.39	4.98	22.03	6.86	8.83	3.12	15.2	4.0	10.00	3.97	7.04	1.91	20.21	5.39	100.71	17.59
	Test ve Önemlilik		F=6.850 p=0.001		F=5.381 p=0.005		F=1.647 p=0.194		F=2.938 p=0.054		F=0.200 p=0.819		F=3.469 p=0.032		F=22.522 p=0.000		F=15.983 p=0.000	

Tablo 4.5. (Devamı)

Özellikler		n	Fiziksel Görünümle Meşgul Olma		Kişinin Vücudunun Güçle İlgili Yönlerinden Memnuniyet sizlik		Ten Renginden Memnuniyet sizlik		Cinsel Çekicilik		Görünüşün İşlevden Daha Öncelikli Hale Getirilmesi		Görünüşle İlgili Davranışsal Kaçınma		Vücut Parçalarından Memnuniyetsizlik		Gebelikte Beden İmajı Ölçeği	
			Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.	Ort.	SS.
Öğün Atlama	Evet	42	15.31	5.55	21.57	7.28	8.26	3.09	15.3	3.9	10.67	4.18	6.24	2.02	18.69	6.57	96.00	19.73
	Hayır	139	17.18	5.19	19.90	7.27	8.19	3.18	15.0	3.3	10.03	4.23	6.82	2.51	17.41	6.12	94.50	18.28
	Bazen	169	16.59	5.49	22.09	6.76	9.07	3.35	14.7	4.2	9.60	4.26	6.99	1.77	19.86	5.75	98.90	19.48
	Test ve Önemlilik		F=1.990 p=0.138		F=3.799 p=0.023		F=3.069 p=0.048		F=0.465 p=0.628		F=1.165 p=0.313		F=2.142 p=0.119		F=6.389 p=0.002		F=2.075 p=0.127	
Öğün Atlama Nedeni	Unutmak	72	15.69	4.53	21.69	6.75	9.00	3.23	14.2	4.2	8.69	3.24	7.06	1.53	20.68	5.09	96.97	16.03
	Fırsat bulamamak	41	15.27	5.25	24.41	6.64	8.39	3.44	14.3	4.2	9.29	3.95	6.46	1.79	20.20	5.45	98.34	18.61
	Yemeğe karşı isteksizlik	57	13.72	5.30	19.32	6.41	8.56	3.25	14.1	3.9	10.72	5.32	6.14	2.19	16.49	6.64	89.09	19.52
	Kilo alma kaygısı	41	22.15	3.13	23.80	6.68	9.76	3.34	17.3	3.4	11.05	4.00	7.83	1.36	21.59	5.14	113.51	17.38
	Test ve Önemlilik		F=28.216 p=0.000		F=6.002 p=0.001		F=1.469 p=0.224		F=6.923 p=0.000		F=4.042 p=0.008		F=8.365 p=0.000		F=8.542 p=0.000		F=15.216 p=0.000	
Gebelikte Değişen Dış Görünüşten Memnun Olma	Memnunum	214	14.92	4.84	19.40	6.85	8.08	2.91	13.3	3.3	8.77	3.96	6.68	1.98	17.59	6.04	88.79	15.07
	Memnun değilim	136	19.43	5.07	23.93	6.57	9.48	3.62	17.3	3.3	11.68	4.06	7.07	2.33	20.57	5.73	109.42	17.97
	Test ve Önemlilik		t=-8.344 p=0.000		t=-6.117 p=0.000		t=-3.781 p=0.000		t=-10.863 p=0.000		t=-6.620 p=0.000		t=-1.681 p=0.094		t=-4.578 p=0.000		t=-11.131 p=0.000	
Dış Görünüş Algısında Çevreden Etkilenme	Olumlu yönde etkilenme	101	16.35	5.10	19.11	6.45	8.39	2.79	14.2	3.2	9.01	3.87	6.79	1.91	17.85	5.44	91.71	13.96
	Olumsuz yönde etkilenme	103	20.83	4.11	24.26	6.49	9.39	3.31	17.9	3.1	11.71	3.95	7.53	2.24	21.64	5.04	113.25	16.89
	Etkilenmeme	146	13.95	4.51	20.39	7.22	8.25	3.48	13.2	3.4	9.24	4.32	6.37	2.07	17.33	6.51	88.73	16.34
	Test ve Önemlilik		F=68.616 p=0.000		F=16.260 p=0.000		F=4.085 p=0.018		F=65.432 p=0.000		F=14.390 p=0.000		F=9.507 p=0.000		F=18.348 p=0.000		F=79.505 p=0.000	

Fiziksel Görünümle Meşgul Olma alt boyutu için;

Gebelerin; bebeğin cinsiyetini bilme, gebelikten önce dış görünüşe önem verme, gebelikten önce kiloya dikkat etme, gebelikte yeme alışkanlığı, öğün atlama nedeni, gebelikle değişen dış görünüşten memnun olma ve dış görünüş algısında çevreden etkilenme durumuna göre fiziksel görünümle meşgul olma alt boyut puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlıdır (Tablo 4.5, $p<0.05$).

Gebelikte yeme alışkanlığına göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (Dunnet C); iştahım açıldı yanıtı verenlerin puanlarının, değişmedi yanıtı verenlerden yüksek olduğu belirlenmiştir.

Öğün atlama nedenine göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (Dunnet C); kilo almamak için yanıtını verenlerin puanlarının, unuttuğum için, fırsat bulamadığım için ve canım istemediği için yanıtını verenlerden yüksek olduğu belirlenmiştir.

Dış görünüş algısında çevreden etkilenme durumuna göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (Dunnet C); olumsuz yönde etkilenenlerin puanlarının, olumlu yönde etkilenen ve etkilenmeyenlerden yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca olumlu yönde etkilenenlerin puanı da etkilenmeyenlerden yüksektir.

Gebelerin; bebeğin cinsiyeti, gebeliği isteme durumu, gebeliği isteme durumu, gebelikte sağlıklı beslenmeye inanma ve öğün atlama durumuna göre fiziksel görünümle meşgul olma alt boyut puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlı değildir (Tablo 4.5, $p>0.05$).

Kişinin Vücudunun Güçle İlgili Yönlerinden Memnuniyetsizlik alt boyutu için;

Gebelerin; bebeğin cinsiyetini bilme, bebeğin cinsiyeti, gebeliği isteme durumu, gebelikten önce dış görünüşe önem verme, gebelikte yeme alışkanlığı, öğün atlama, öğün

atlama nedeni, gebelikle değişen dış görünüşten memnun olma ve dış görünüş algısında çevreden etkilenme durumuna göre kişinin vücudunun güçle ilgili yönlerinden memnuniyetsizlik alt boyut puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlıdır (Tablo 4.5, $p<0.05$).

Eşin gebeliği isteme durumuna göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (Dunnet C); olunca kabullendi yanıtı verenlerin puanlarının, ileriki bir tarihte istiyordu yanıtı verenlerden düşük olduğu belirlenmiştir.

Gebelikte yeme alışkanlığına göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); iştahım açıldı yanıtı verenlerin puanlarının, değişmedi veya iştahım azaldı yanıtı verenlerden yüksek olduğu belirlenmiştir.

Öğün atlama durumuna göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); hayır yanıtı verenlerin puanlarının, bazen yanıtı verenlerden düşük olduğu belirlenmiştir.

Öğün atlama nedenine göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); canım istemediği için yanıtını verenlerin puanlarının, unuttuğum için, fırsat bulamadığım için ve kilo almamak için yanıtını verenlerden düşük olduğu belirlenmiştir.

Dış görünüş algısında çevreden etkilenme durumuna göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (Dunnet C); olumsuz yönde etkilenenlerin puanlarının, olumlu yönde etkilenen ve etkilenmeyenlerden yüksek olduğu belirlenmiştir.

Gebelerin; gebeliği isteme durumu, gebelikten önce kiloya dikkat etme ve gebelikte sağlıklı beslenmeye inanma durumuna göre kişinin vücudunun güçle ilgili yönlerinden memnuniyetsizlik alt boyut puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlı değildir (Tablo 4.5, $p>0.05$).

Ten Renginden Memnuniyetsizlik alt boyutu için;

Gebelerin; öğün atlama, gebelikle değişen dış görünüşten memnun olma ve dış görünüş algısında çevreden etkilenme durumuna göre ten renginden memnuniyetsizlik alt boyut puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlıdır (Tablo 4.5, $p<0.05$).

Öğün atlama durumuna göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); hayır yanıtı verenlerin puanlarının, bazen yanıtı verenlerden düşük olduğu belirlenmiştir.

Dış görünüş algısında çevreden etkilenme durumuna göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (Dunnet C); olumsuz yönde etkilenenlerin puanlarının, etkilenmeyenlerden yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca olumlu yönde etkilenenlerin puanı da etkilenmeyenlerden yüksektir.

Gebelerin; bebeğin cinsiyetini bilme, bebeğin cinsiyeti, gebeliği isteme durumu, gebeliği isteme durumu, gebelikten önce dış görünüşe önem verme, gebelikten önce kiloya dikkat etme, gebelikte sağlıklı beslenmeye inanma, gebelikte yeme alışkanlığı ve öğün atlama nedenine göre ten renginden memnuniyetsizlik alt boyut puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlı değildir (Tablo 4.5, $p>0.05$).

Cinsel Çekicilik alt boyutu için;

Gebelerin; gebelikte sağlıklı beslenmeye inanma, öğün atlama nedeni, gebelikle değişen dış görünüşten memnun olma ve dış görünüş algısında çevreden etkilenme durumuna göre cinsel çekicilik alt boyut puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlıdır (Tablo 4.5, $p<0.05$).

Öğün atlama nedenine göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); kilo almamak için yanıtını verenlerin puanlarının, unuttuğum için, fırsat bulamadığım için ve canım istemediği için yanıtını verenlerden yüksek olduğu belirlenmiştir.

Dış görünüş algısında çevreden etkilenme durumuna göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); olumsuz yönde etkilenenlerin puanlarının, olumlu yönde etkilenen ve etkilenmeyenlerden yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca olumlu yönde etkilenenlerin puanı da etkilenmeyenlerden yüksektir.

Gebelerin; bebeğin cinsiyetini bilme, bebeğin cinsiyeti, gebeliği isteme durumu, gebeliği isteme durumu, gebelikten önce dış görünüşe önem verme, gebelikten önce kiloya dikkat etme, gebelikte yeme alışkanlığı ve öğün atlama durumuna göre Cinsel Çekicilik alt boyut puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlı değildir (Tablo 4.5, $p>0.05$).

Görünüşün İşlevden Daha Öncelikli Hale Getirilmesi alt boyutu için;

Gebelerin; gebeliği isteme durumu, gebelikten önce dış görünüşe önem verme, öğün atlama nedeni, gebelikle değişen dış görünüşten memnun olma ve dış görünüş algısında çevreden etkilenme durumuna göre görünüşün işlevden daha öncelikli hale getirilmesi alt boyut puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlıdır (Tablo 4.5, $p<0.05$).

Gebeliği isteme durumuna göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); çok istiyordu yanıtı verenlerin puanlarının, hiç istemiyordu ve olunca kabullendi yanıtı verenlerden düşük olduğu belirlenmiştir.

Öğün atlama nedenine göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (Dunnet C); unuttuğum için yanıtı verenlerin puanlarının, canım istemediği için ve kilo almamak için yanıtı verenlerden düşük olduğu belirlenmiştir.

Dış görünüş algısında çevreden etkilenme durumuna göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); olumsuz yönde

etkilenenlerin puanlarının, olumlu yönde etkilenen ve etkilenmeyenlerden yüksek olduğu belirlenmiştir.

Gebelerin; bebeğin cinsiyetini bilme, bebeğin cinsiyeti, gebeliği isteme durumu, gebelikten önce kiloya dikkat etme, gebelikte sağlıklı beslenmeye inanma, gebelikte yeme alışkanlığı ve öğün atlama durumuna göre görünüşün işlevden daha öncelikli hale getirilmesi alt boyut puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlı değildir (Tablo 4.5, $p>0.05$).

Görünüşle İlgili Davranışsal Kaçınma alt boyutu için;

Gebelerin; bebeğin cinsiyetini bilme, bebeğin cinsiyeti, gebelikten önce kiloya dikkat etme, gebelikte sağlıklı beslenmeye inanma, gebelikte yeme alışkanlığı, öğün atlama nedeni ve dış görünüş algısında çevreden etkilenme durumuna göre görünüşle ilgili davranışsal kaçınma alt boyut puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlıdır (Tablo 4.5, $p<0.05$).

Gebelikte yeme alışkanlığı durumuna göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); iştahım açıldı yanıtı verenlerin puanlarının, değişmedi yanıtı verenlerden yüksek olduğu belirlenmiştir.

Öğün atlama nedenine göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (Dunnet C); kilo almamak için anıtını verenlerin puanlarının, unuttuğum için, canım istemediği için ve fırsat bulamadığım için yanıtını verenlerden yüksek olduğu belirlenmiştir.

Dış görünüş algısında çevreden etkilenme durumuna göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); olumsuz yönde etkilenenlerin puanlarının, etkilenmeyenlerden yüksek olduğu belirlenmiştir.

Gebelerin; gebeliği isteme durumu, gebeliği isteme durumu, gebelikten önce dış görünüşe önem verme, öğün atlama ve gebelikle değişen dış görünüşten memnun olma

durumuna göre görünüşle ilgili davranışsal kaçınma alt boyut puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlı değildir (Tablo 4.5, $p>0.05$).

Vücut Parçalarından Memnuniyetsizlik alt boyutu için;

Gebelerin; bebeğin cinsiyetini bilme, bebeğin cinsiyeti, gebelikten önce kiloya dikkat etme, gebelikte yeme alışkanlığı, öğün atlama, öğün atlama nedeni, gebelikle değişen dış görünüşten memnun olma ve dış görünüş algısında çevreden etkilenme durumuna göre vücut parçalarından memnuniyetsizlik alt boyut puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlıdır (Tablo 4.5, $p<0.05$).

Gebelikte yeme alışkanlığına göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); iştahım açıldı yanıtı verenlerin puanlarının, değişmedi ve iştahım azaldı yanıtı verenlerden yüksek olduğu belirlenmiştir.

Öğün atlama durumuna göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (Dunnet C); hayır yanıtı verenlerin puanlarının, bazen yanıtı verenlerden düşük olduğu belirlenmiştir.

Öğün atlama nedenine göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (Dunnet C); canım istemediği için yanıtını verenlerin puanlarının, unuttuğum için, fırsat bulamadığım için ve kilo almamak için yanıtı verenlerden düşük olduğu belirlenmiştir.

Dış görünüş algısında çevreden etkilenme durumuna göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); olumsuz yönde etkilenenlerin puanlarının, etkilenmeyenlerden yüksek olduğu belirlenmiştir.

Gebelerin; gebeliği isteme durumu, gebeliği isteme durumu, gebelikten önce dış görünüşe önem verme ve gebelikte sağlıklı beslenmeye inanma durumuna göre vücut parçalarından memnuniyetsizlik alt boyut puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlı değildir (Tablo 4.5, $p>0.05$).

Gebelikte Beden İmajı Ölçeği toplam puanı için;

Gebelerin; bebeğin cinsiyetini bilme, bebeğin cinsiyeti, gebelikten önce kiloya dikkat etme, gebelikte yeme alışkanlığı, öğün atlama nedeni, gebelikle değişen dış görünüşten memnun olma ve dış görünüş algısında çevreden etkilenme durumuna göre gebelikte beden imajı ölçeği toplam puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlıdır (Tablo 4.5, $p<0.05$).

Gebelikte yeme alışkanlığına göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); iştahım açıldı yanıtı verenlerin puanlarının, değişmedi ve iştahım azaldı yanıtı verenlerden yüksek olduğu belirlenmiştir.

Öğün atlama nedenine göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); canım istemediği için yanıtını verenlerin puanlarının, unuttuğum için, fırsat bulamadığım için ve kilo almamak için yanıtı verenlerden düşük olduğu belirlenmiştir.

Dış görünüş algısında çevreden etkilenme durumuna göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); olumsuz yönde etkilenenlerin puanlarının, etkilenmeyenlerden yüksek olduğu belirlenmiştir.

Gebelerin; gebeliği isteme durumu, gebeliği isteme durumu, gebelikten önce dış görünüşe önem verme, gebelikte sağlıklı beslenmeye inanma ve öğün atlama durumuna göre gebelikte beden imajı ölçeği toplam puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlı değildir (Tablo 4.5, $p>0.05$).

Gebenin demografik özellikleri ile annelik rolünün kabulü ölçeğinden alınan puanlarının karşılaştırılması Tablo 4.6’da sunulmuştur.

Tablo 4.6. Gebenin demografik özellikleri ile annelik rolünün kabulü ölçek puanlarının karşılaştırılması

Özellikler		n	Annelik Rolünün Kabulü			
			Ort.	SS.	Test	p
Eğitim Durumu	İlkokul	3	25.33	1.15	F=0.422	0.737
	Ortaokul	21	26.52	10.63		
	Lise	138	24.78	7.00		
	Lisans	188	25.06	5.83		
Eş Eğitim Durumu	İlkokul	7	25.14	2.48	F=0.805	0.492
	Ortaokul	25	26.68	8.84		
	Lise	112	24.46	6.85		
	Lisans	206	25.15	6.32		
Çalışma Durumu	Çalışıyorum	209	24.69	5.84	t=-1.118	0.264
	Çalışmıyorum	141	25.55	7.67		
Eş Çalışma Durumu	Çalışıyor	338	25.02	6.68	t=-0.289	0.772
	Çalışmıyor	12	25.58	5.70		
Yaşanılan Yer	İl	313	24.77	6.38	F=2.432	0.089
	İlçe	34	27.24	8.51		
	Köy	3	28.00	6.93		
Aile Tipi	Çekirdek aile	326	24.93	6.50	t=-0.903	0.375
	Geniş aile	24	26.50	8.34		
Gelir Düzeyi	Gelir giderden fazla	52	24.173	5.88	F=2.379	0.094
	Gelir gidere denk	210	24.71	6.58		
	Gelir giderden az	88	26.33	7.10		
Gebelik Sayısı	1	158	25.36	6.91	F=4.445	0.004
	2	118	23.87	5.86		
	3	56	25.07	6.26		
	4 ve üzeri	18	29.72	8.31		
Gebelik Haftası	14-26.	38	28.29	8.24	t=2.637	0.012
	27-40.	312	24.64	6.33		
Gebeliğin Planlı Olma Durumu	Planlı	309	24.03	5.63	t=-6.277	0.000
	Plansız	41	32.66	8.56		

t: Bağımsız gruplarda t testi, F: Varyans analizi.

Gebelerin; gebelik sayısı, gebelik haftası ve gebeliğin planlı olma durumuna göre annelik rolünün kabulü alt ölçeği toplam puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlıdır (Tablo 4.6, $p < 0.05$).

Gebelik sayısına göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); 4 ve üzeri gebeliği olanların puanlarının 1, 2 ve 3 gebeliği olanlardan yüksek olduğu belirlenmiştir.

Gebelerin; eğitim durumu, eş eğitim durumu, çalışma durumu, eş çalışma durumu, yaşanılan yer, aile tipi ve gelir düzeyi durumuna göre annelik rolünün kabulü ölçeği toplam puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlı değildir (Tablo 4.6, $p>0.05$).

Mevcut gebeliğe ilişkin bilgiler ile annelik rolünün kabulü ölçeğinden alınan puanlarının karşılaştırılması Tablo 4.7’de sunulmuştur.

Gebelerin; bebeğin cinsiyetini bilme, gebeliği isteme durumu, eşin gebeliği isteme durumu, gebelikten önce dış görünüşe önem verme, gebelikte sağlıklı beslenmeye inanma, gebelikte değişen dış görünüşten memnun olma ve dış görünüş algısında çevreden etkilenme durumuna göre annelik rolünün kabulü ölçeği toplam puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlıdır (Tablo 4.7, $p<0.05$).

Gebeliği isteme durumuna göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); çok isteyenlerin puanlarının, ileriki bir tarihte isteyen, hiç istemeyen ve olunca kabullenenlerden düşük olduğu belirlenmiştir.

Eşinin gebeliği isteme durumuna göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); eşi gebeliği çok isteyenlerin puanlarının, eşi ileriki bir tarihte isteyen ve olunca kabullenenlerden düşük olduğu belirlenmiştir.

Dış görünüş algısında çevreden etkilenme durumuna göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); etkilenmiyorum yanıtı verenlerin puanlarının, olumlu ve olumsuz yönde etkilenenlerden düşük olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4.7. Gebelerin mevcut gebeliğe ilişkin bilgiler ile annelik rolünün kabulü puanlarının karşılaştırılması

Özellikler		n	Annelik Rolünün Kabulü			
			Ort.	SS.	Test	p
Bebeğin Cinsiyetini Bilme Durumu	Biliyorum	328	24.74	6.37	t=3.415	0.001
	Bilmiyorum	22	29.50	8.88		
Bebeğin Cinsiyeti	Kız	191	24.30	6.25	t=-1.459	0.145
	Erkek	137	25.34	6.51		
Gebeliği İsteme Durumu	Çok istiyor	272	23.22	5.25	F=55.102	0.000
	İleriki bir tarihte istiyor	43	30.51	5.73		
	Hiç istemiyor	12	39.33	8.37		
	Olunca kabullendi	23	28.87	6.03		
Eşin Gebeliği İsteme Durumu	Çok istiyor	299	24.31	6.08	F=10.294	0.000
	İleriki bir tarihte istiyor	32	28.16	7.54		
	Hiç istemiyor	3	26.33	7.02		
	Olunca kabullendi	16	32.06	9.19		
Gebelikten Önce Dış Görünüşe Önem Verme	Veriyorum	296	24.61	6.43	t=-2.811	0.005
	Vermiyorum	54	27.35	7.34		
Gebelikten Önce Kiloya Dikkat Etme	Ediyorum	260	24.70	6.55	t=-1.636	0.103
	Etmiyorum	90	26.02	6.85		
Gebelikte Sağlıklı Beslenmeye İnanma	İnanıyorum	258	24.06	5.56	t=-3.930	0.000
	İnanmıyorum	92	27.78	8.46		
Gebelikte Yeme Alışkanlığı	Değişmedi	61	24.26	6.34	F=2.704	0.068
	İştahım azaldı	58	26.83	8.39		
	İştahım açıldı	231	24.79	6.17		
Öğün Atlama	Evet	42	25.98	7.41	F=0.478	0.620
	Hayır	139	24.88	5.77		
	Bazen	169	24.93	7.12		
Öğün Atlama Nedeni	Unutmak	72	23.96	6.90	F=1.321	0.269
	Fırsat bulamamak	41	24.83	6.60		
	Yemeğe karşı isteksizlik	57	26.16	6.88		
	Kilo alma kaygısı	41	26.12	8.43		
Gebelikte Değişen Dış Görünüşten Memnun Olma	Memnunum	214	24.14	5.93	t=-3.037	0.003
	Memnun değilim	136	26.44	7.45		
Dış Görünüş Algısında Çevreden Etkilenme	Olumlu yönde etkilenme	101	25.50	6.11	F=7.133	0.001
	Olumsuz yönde etkilenme	103	26.66	7.89		
	Etkilenmeme	146	23.57	5.71		

t: Bağımsız gruplarda t testi, F: Varyans analizi.

Gebelerin; bebeğin cinsiyetini bilme, gebeliği isteme durumu, eşin gebeliği isteme durumu, gebelikten önce dış görünüşe önem verme, gebelikte sağlıklı beslenmeye inanma, gebelikle değişen dış görünüşten memnun olma ve dış görünüş algısında çevreden etkilenme durumuna göre annelik rolünün kabulü ölçeği toplam puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlıdır (Tablo 4.7, $p<0.05$).

Gebeliği isteme durumuna göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); çok isteyenlerin puanlarının, ileriki bir tarihte isteyen, hiç istemeyen ve olunca kabullenenlerden düşük olduğu belirlenmiştir.

Eşinin gebeliği isteme durumuna göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); eşi gebeliği çok isteyenlerin puanlarının, eşi ileriki bir tarihte isteyen ve olunca kabullenenlerden düşük olduğu belirlenmiştir.

Dış görünüş algısında çevreden etkilenme durumuna göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); etkilenmiyorum yanıtı verenlerin puanlarının, olumlu ve olumsuz yönde etkilenenlerden düşük olduğu belirlenmiştir.

Gebelerin; bebeğin cinsiyeti, gebelikten önce kiloya dikkat etme, gebelikte yeme alışkanlığı, öğün atlama ve öğün atlama nedeni durumuna göre annelik rolünün kabulü ölçeği toplam puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlı değildir (Tablo 4.7, $p>0.05$).

Gebelikte beden imajı ve annelik rolünün kabulü ölçekleri ile yaş ve eş yaşı arasındaki ilişkinin incelenmesi Tablo 4.8’de sunulmuştur. Fiziksel görünümle meşgul olma, kişinin vücudunun güçle ilgili yönlerinden memnuniyetsizlik olma, ten renginden memnuniyetsizlik, cinsel çekicilik, görünüşün işlevden daha öncelikli hale getirilmesi, görünüşle ilgili davranışsal kaçınma alt boyutlar puanı ve annelik rolünün kabulü ölçeği

toplam puanı ile yaş ve eş yaşı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur (Tablo 4.8, $p>0.05$).

Tablo 4.8. Gebelikte beden imajı ve annelik rolünün kabulü ölçekleri ile yaş ve eş yaşı arasındaki ilişkinin incelenmesi

		Yaş	Eş Yaşı
Fiziksel Görünümle Meşgul Olma	r	-0.102	-0.103
	p	0.057	0.054
	n	350	350
Kişinin Vücudunun Güçle İlgili Yönlerinden Memnuniyetsizlik	r	-0.052	-0.072
	p	0.333	0.181
	n	350	350
Ten Renginden Memnuniyetsizlik	r	-0.049	-0.034
	p	0.360	0.531
	n	350	350
Cinsel Çekicilik	r	-0.051	-0.034
	p	0.341	0.521
	n	350	350
Görünüşün İşlevden Daha Öncelikli Hale Getirilmesi	r	0.003	0.043
	p	0.962	0.427
	n	350	350
Görünüşle İlgili Davranışsal Kaçınma	r	-0.058	-0.058
	p	0.283	0.277
	n	350	350
Vücut Parçalarından Memnuniyetsizlik	r	-0.071	-0.137
	p	0.188	0.010
	n	350	350
Gebelikte Beden İmajı Ölçeği Toplam	r	-0.095	-0.109
	p	0.076	0.042
	n	350	350
Prenatal Kendini Değerlendirme Ölçeğinin Annelik Rolünün Kabulü Ölçeği Toplam	r	0.031	0.026
	p	0.562	0.634
	n	350	350

Tablo 4.8’de görüldüğü gibi *vücut parçalarından memnuniyetsizlik* alt boyut puanı ile eş yaşı arasında istatistiksel olarak anlamlı negatif yönlü ve düşük düzeyli bir ilişki vardır (Tablo 4.8, $p<0.05$). *Vücut parçalarından memnuniyetsizlik* alt boyut puanı arttıkça

eş yaşı düşmektedir. *Vücut parçalarından memnuniyetsizlik* alt boyut puanı ile yaş arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur (Tablo 4.8, $p>0.05$).

Tablo 4.8’de görüldüğü gibi *gebelikte beden imajı ölçeği* toplam puanı ile eş yaşı arasında istatistiksel olarak anlamlı negatif yönlü ve düşük düzeyli bir ilişki vardır (Tablo 4.8, $p<0.05$). Gebelikte beden imajı ölçeği toplam puanı arttıkça eş yaşı düşmektedir. Gebelikte beden imajı ölçeği toplam puanı ile yaş arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur (Tablo 4.8, $p>0.05$).

Gebelikte beden imajı ölçeği ve alt boyutları ile annelik rolünün kabulü ölçek puanı arasındaki ilişkinin incelenmesi Tablo 4.9’da sunulmuştur. Fiziksel görünümle meşgul olma, kişinin vücudunun güçle ilgili yönlerinden memnuniyetsizlik, ten renginden memnuniyetsizlik, görünüşle ilgili davranışsal kaçınma ve vücut parçalarından memnuniyetsizlik alt boyut puanları ile annelik rolünün kabulü ölçeği puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur (Tablo 4.9, $p>0.05$).

Cinsel çekicilik alt boyutu ile annelik rolünün kabulü ölçeği puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü ve düşük düzeyli bir ilişki vardır (Tablo 4.9, $p<0.05$). Cinsel çekicilik alt boyut puanı arttıkça annelik rolünün kabulü ölçeği puanı da artmaktadır.

Görünüşün işlevden daha öncelikli hale getirilmesi alt boyutu ile Annelik Rolünün Kabulü Ölçeği puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönlü ve düşük düzeyli bir ilişki vardır (Tablo 4.9, $p<0.05$). *Görünüşün işlevden daha öncelikli hale getirilmesi* alt boyutu puanı arttıkça annelik rolünün kabulü ölçeği puanı da artmaktadır.

Tablo 4.9. Gebelikte beden imajı ölçeği ve alt boyutları ile annelik rolünün kabulü ölçek puanı arasındaki ilişkinin incelenmesi

		Annelik Rolünün Kabulü Ölçeği
Fiziksel Görünümle Meşgul Olma	r	0.087
	p	0.104
	n	350
Kişinin Vücudunun Güçle İlgili Yönlerinden Memnuniyetsizlik	r	-0.008
	p	0.877
	n	350
Ten Renginden Memnuniyetsizlik	r	0.065
	p	0.223
	n	350
Cinsel Çekicilik	r	0.222
	p	0.000
	n	350
Görünüşün İşlevden Daha Öncelikli Hale Getirilmesi	r	0.220
	p	0.000
	n	350
Görünüşle İlgili Davranışsal Kaçınma	r	0.070
	p	0.189
	n	350
Vücut Parçalarından Memnuniyetsizlik	r	0.023
	p	0.671
	n	350
Gebelikte Beden İmajı Ölçeği Toplam	r	-0.141
	p	0.008
	n	350

Gebelikte beden imajı ölçeği toplam puanı ile Annelik Rolünün Kabulü Ölçeği puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı negatif yönlü ve düşük düzeyli bir ilişki vardır ($p<0.05$). Gebelikte beden imajı ölçeği toplam puanı arttıkça annelik rolünün kabulü ölçeği puanı azalmaktadır.

5. TARTIŞMA

Gebelikte beden imajının annelik rolü kabulüne etkisini incelemek amacıyla yapılan araştırma ilgili literatürle tartışılmıştır.

Çalışmamıza katılan gebelerin gebelikte beden imajı ölçeğinden aldıkları toplam puan 96.81 ± 19.10 olduğu belirlenmiştir. Bu sonuç genel olarak gebelerin beden imajına dair algılarının olumsuz olduğu göstermektedir. Çünkü ölçekten alınan yüksek puanlar olumsuz bir beden imajına işaret etmektedir (Kakaşçı ve ark., 2022). Kakaşçı ve ark., (2022) yaptığı çalışmada da ölçek toplam puanı 81.80 ± 20.30 olduğu ve olumsuz bir beden imajı algısı olduğu görülmektedir. Bu açıdan bizim çalışmamızla benzerlik göstermektedir. Gebelikte Beden İmajı Ölçeğinden alınan toplam puan gebelerin bedenlerinin değişimiyle ilgili hissettikleri duyguları yansıtmakta olup bazı kadınlar için bu süreç olumlu bir deneyim iken bazı kadınlar içinse olumsuz bir deneyim yaratabilir (Tablo 4.3).

Gebelerin annelik rolünün kabulü ölçeğinden alınan puanı ise çalışmamızda 25.04 ± 6.64 olarak bulunmuştur (Tablo 4.3). Çalışmamız doğrultusunda gebelerin annelik rolüne yönelik genel bir kabul ve bu rolü benimseme eğiliminde olduğu görülmektedir. Çünkü ölçekten alınan puan ne kadar düşük olursa annelik rolü kabulünün o kadar yüksek olduğunu göstermektedir (Beydağ & Mete, 2008). Bu durum, gebelerin kendilerini annelik rolünde nasıl algıladıkları ve bu rolün getirdiği sorumlulukları ne ölçüde benimsediklerine dair önemli bilgiler sunmaktadır. Annelik rolünün kabulü, özellikle gebelik sürecinde kadınların psikolojik sağlığı ve sosyal destek sistemleriyle de ilişkilidir. Yapılan bir çalışmada annelik rolünü etkileyen en büyük faktörlerden birinin annenin bebeği ile ilgili her türlü bakım ve deneyim bilgisinin yeterliliği olarak belirtilmiştir (Ngai ve ark., 2011)

Araştırmamızda, gebelik haftası ile gebelerin vücudunun güçle ilgili yönlerinden memnuniyetsizlik alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur (Tablo 4.4). Özellikle gebeliğinin 27-40. haftasında olan bireylerin puan ortalamaları daha yüksek çıkmıştır. Bu sonuç doğrultusunda gebelik ilerledikçe kadının bedeninde meydana gelen fiziksel değişimlerin vücutta güç ve dayanıklılıkla ilgili kaygı oluşturmaları beklenebilir. Literatürde, gebelik ilerledikçe vücutta yaşanan fiziksel değişimlerin hem fiziksel hem de psikolojik açıdan daha fazla kaygıya neden olduğu bildirilmiştir. Bacacı ve Ejder Apay'ın yapmış olduğu çalışma bizim çalışmamızla benzer özellik göstermektedir (Bacacı & Ejder Apay, 2018).

Araştırmamızda, gebelerin eğitim durumu, eş eğitim durumu, çalışma durumu, eş çalışma durumu, yaşanan yer, aile tipi, gelir düzeyi, gebelik sayısı, gebelik haftası ve gebeliğin planlı olma durumuna göre ten renginden memnuniyetsizlik alt boyut puan ortalaması arasında anlamlı fark bulunmamıştır (Tablo 4.4). Bu bulgu, gebelerin ten rengi ile ilgili memnuniyetsizliklerinin, demografik faktörlere bağlı olarak değişmediğini göstermektedir.

Araştırmamızda gebeliğin planlı olma durumuna göre cinsel çekicilik alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur (Tablo 4.4). Özellikle, gebeliği planlı olmayan bireylerin cinsel çekicilikle ilgili puan ortalamalarının daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Bu bulgu, gebeliğin planlı olup olmamasının kadınların cinsel çekicilik algılarını etkileyebileceğini düşündürmektedir. Gebeliği planlı olan kadınlar, vücutlarındaki değişikliklere daha fazla odaklanabilir ve bu değişiklikler cinsel çekicilik algılarını olumsuz etkileyebilir. Diğer yandan gebeliği planlamayan kadınlarda bedenlerinde meydana gelen değişimlerin cinsel çekicilik algısına daha farklı etkisi olabileceği düşünülmektedir. Yapılan bir araştırmada gebeliği planlamayan kadınların cinsel ilişkiden kaçındığı tespit edilmiştir (Esenkaya, 2022).

Araştırmamızda, gebelerin eğitim durumu, eş eğitim durumu, çalışma durumu, eş çalışma durumu, yaşanılan yer, aile tipi, gelir düzeyi, gebelik sayısı ve gebelik haftası gibi demografik faktörlere göre cinsel çekicilik alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır (Tablo 4.4). Bu bulgu, cinsel çekicilik algılarının, gebelerin demografik özelliklerinden bağımsız olarak şekillendiğini göstermektedir. Yapılan bir çalışmanın sonuçları çalışmamızla benzer özellik göstermektedir. Sonuç olarak gebelik döneminde kadınların cinsel çekicilik algılarının, sosyal ve demografik faktörlerden ziyade genellikle kişisel algılar ve fizyolojik değişimlerin etkisiyle şekillendiği düşünülmektedir (Taşdemir ve ark.,2017).

Araştırmamızda gebelerin eğitim durumu, eş eğitim durumu ve gebeliğin planlı olma durumuna göre görünüşün işlevden daha öncelikli hale getirilmesi alt boyut puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur (Tablo 4.4). Özellikle eğitim durumu ve eş eğitim durumu gibi faktörlerin gebelerin fiziksel görünüşle ilgili algılarını etkilemesi beklenebilir. Eğitim seviyesi yüksek olan gebeler genellikle bedenleri ile ilgili daha fazla bilgiye sahip olurlar. Yapılan bir çalışmada gebelerin %64'ü mevcut görünümlerini tam olarak kabul ettiklerini belirtmiştir. Araştırma bu özelliğiyle çalışmamızla benzer niteliktedir (Przybyła-Basista ve ark., 2020).

Araştırmamızda gebelerin eğitim durumu, çalışma durumu, eş çalışma durumu, yaşanılan yer, aile tipi, gelir düzeyi, gebelik sayısı, gebelik haftası ve gebeliğin planlı olup olmama durumuna göre görünüşle ilgili davranışsal kaçınma alt boyut puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır (Tablo 4.4). Bu bulgu gebelik sürecindeki görünüşle ilgili davranışsal kaçınma davranışlarının demografik faktörlerden bağımsız olduğunu göstermektedir. Gebelikte meydana gelen davranışsal kaçınma ve sosyal çekilme gibi tepkilerin daha çok bireysel algılar ve psikolojik durumlarla ilişkilendirildiği düşünülmektedir. Kaplan ve arkadaşları tarafından gerçekleştirilen bir çalışmada,

gebelerin prenatal ve postnatal dönemlerdeki kaygı düzeyi incelenmiştir. Yapılan araştırma sonucunda prenatal dönemde kaygı seviyesinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (Kaplan ve ark., 2007).

Araştırmamızda gebelerin eğitim durumu, eş eğitim durumu ve gebelik haftası durumuna göre vücut parçalarından memnuniyetsizlik alt boyut puan ortalamalarında anlamlı fark bulunmuştur (Tablo 4.4). Özellikle eğitim durumu ve eş eğitim durumu gibi demografik faktörler gebelerin bedenlerine dair memnuniyetsizliklerini etkileyen belirleyici faktörler olarak öne çıkmaktadır. Çalışmamızda ortaokul mezunu gebelerin vücut parçalarına dair memnuniyetsizlik puanlarının, lise ve lisans mezunlarından daha düşük olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu, eğitim seviyesinin arttıkça algıların daha olumlu hale gelebileceğini göstermektedir. Eğitim seviyesi yüksek bireyler, genellikle vücutlarıyla ilgili daha bilinçli ve pozitif bir yaklaşım geliştirebilirler. Ayrıca eğitilmiş bireylerin, gebelikte yaşanan fizyolojik değişimlere karşı daha fazla psikolojik hazırlığa sahip olabileceği ve bu değişimleri daha kabul edici bir şekilde deneyimleyebileceği düşünülebilir. Yapılan bir çalışmada gebelerin eğitim durumu ve gebelerin görünümü arasında anlamlı farklar olduğunu tespit etmiştir (Karaşın Batuhan, 2021). Araştırmamızda eş ilköğretim mezunu olan kadınların eş ilköğretim mezunu olanlardan daha düşük puanlar aldığı bulunmuştur. Bu bulgu, eşin eğitim durumu ile kadının beden algısı arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktadır. Eş daha düşük eğitim seviyesine sahip olan kadınlar sosyokültürel etkileşim açısından farklı sorunlarla karşılaşabilir. Bu nedenle vücut algılarında daha fazla memnuniyetsizlik yaşayacakları düşünülmektedir. Ayrıca, eğitim düzeyinin düşük olması, kadınların gebelik sürecine dair daha fazla kaygı ve stres hissetmelerine neden olabilir. Yapılan bir çalışmada anlamlı fark bulunmadığını belirtmiş olup sadece kilo alma endişesi boyutunun anlamlı olduğunu vurgulamıştır. Yapılan çalışma bu yönüyle çalışmamızla benzerlik göstermektedir (Karaşın Batuhan, 2021).

Araştırmada, gebelik haftası ve gebeliğin planlı olma durumu ile gebelikte beden imajı ölçeği toplam puan ortalaması arasında anlamlı fark bulunmuştur (Tablo 4.4). Gebelerin, gebelik haftası arttıkça gebelerin puan ortalamalarının arttığı belirlenmiştir. Ölçekten alınan yüksek puanlar olumsuz bir beden imajına işaret etmektedir (Kakaşçı ve ark., 2022). Bu sonuç araştırmaya katılan gebelerin gebelikte beden imajı algılarının olumsuz olduğunu düşündürmektedir. Bunun yanında gebeliği planlı olan ve olmayan gebelerinde puan ortalamaları yüksek bulunmuştur. Çünkü ölçekten alınan yüksek puanlar olumsuz bir beden imajına işaret etmektedir (Kakaşçı ve ark., 2022). Bu sonuç genel olarak gebelerin beden imajına dair algılarının olumsuz olduğunu göstermektedir.

Araştırmamızda gebelerin bebeğin cinsiyetini bilme, bebeğin cinsiyeti, gebelikten önce kiloya dikkat etme, gebelikte yeme alışkanlığı, öğün atlama nedeni, gebelikle değişen dış görünüşten memnun olma ve dış görünüş algısında çevreden etkilenme durumu gibi faktörlere göre gebelikte beden imajı ölçeği toplam puan ortalaması arasında anlamlı fark bulunmuştur (Tablo 4.5). Bu bulgular, gebeliğin kadınların beden algısını ve beden imajını, bireysel yaşam alışkanlıkları ve çevresel faktörlerle şekillendirdiğini göstermektedir. Araştırmamızda iştahım açıldı yanıtını veren gebelerin, değişmedi ve iştahım azaldı yanıtını verenlerden daha yüksek puanlar aldığı belirlenmiştir. Bu bulgu, gebeliğin fiziksel değişimlerinin özellikle yeme alışkanlıklarındaki değişimlerin beden imajına olan etkisini vurgulamaktadır. İştah artışı yaşayan bireyler, genellikle vücutlarındaki değişimleri daha olumlu bir şekilde deneyimleyebilir çünkü beslenme alışkanlıklarındaki artış gebelik sürecinin doğal bir sonucu olarak kabul edilebilir. Bu durum beden algısının daha az olumsuz yönde etkilemesini sağlayabilir. Diğer taraftan iştahı azalan bireylerde vücutlarındaki değişikliklere karşı daha fazla kaygı ve olumsuz algı gelişebilir. Ancak yapılan bir araştırmada gebelikte iştah artışı yaşayan gebelerin fiziksel görünümünden memnuniyetsizlik seviyelerinin yüksek olduğu ve doğum öncesi

ve sonrası dönemde psikolojik hastalıklara daha eğilimli olduğu vurgulanmıştır (Fışkın & Işık, 2022).

Araştırmamızda canım istemediği için yanıtını veren gebelerin, unuttuğum için, fırsat bulamadığım için ve kilo almamak için yanıtlarını verenlerden daha düşük puanlar aldığı bulunmuştur. Bu bulgu, gebelik sürecinde öğün atlamanın, kadınların beden imajıyla ilgili algılarını olumsuz şekilde etkileyebileceğini düşündürmektedir. Özellikle kilo almamak için öğün atlama gibi davranışlar kadınların bedenlerine dair olumsuz algılarının daha belirgin hale gelmesine neden olabilir. Diğer yandan, öğün atlama nedeni sorusuna canım istemediği için cevabını veren gebeler bu durumu daha az stresli bir şekilde kabul edebilir ve bu da beden imajının daha az olumsuz etkilenmesini sağlayabilir. Yapılan bir çalışma araştırmamızı destekler niteliktedir. Bu çalışmada da gebeliğinde kilo almak istemediği için öğün atlayan gebelerin beden imajı algısı olumsuz olarak belirtilmiştir (Karaşın, 2021).

Gebeliği isteme durumu, gebelikten önce dış görünüşe önem verme, gebelikte sağlıklı beslenmeye inanma ve öğün atlama durumu gibi faktörlere göre gebelikte beden imajı ölçeği toplam puan ortalamasında anlamlı bir fark bulunmamıştır (Tablo 4.5). Bu bulgu, bu faktörlerin gebelik sürecindeki beden imajı üzerindeki etkisinin sınırlı olabileceğini düşündürmektedir. Örneğin gebeliği isteyen veya sağlıklı beslenmeye inanan kadınlar, bedensel değişimlere karşı daha olumlu bir tutum sergileyebilirler ancak bu faktörlerin beden imajı üzerindeki etkisi daha derin psikolojik ve çevresel etkileşimlerle şekilleniyor olabilir. Yapılan bir çalışma bizim çalışmamızla benzer sonuçlanıp anlamlı bir fark bulunamamıştır (Eryılmaz, 2017).

Araştırmamızda gebelerin gebelik sayısı, gebelik haftası ve gebeliğin planlı olma durumu gibi faktörler ile annelik rolünün kabulü alt ölçeği toplam puan ortalamaları arasında anlamlı fark bulunmuştur (Tablo 4.6). Bu bulgular gebelik sürecindeki annelik

rolünün kabulünün, özellikle gebelik sayısı, gebelik haftası ve gebeliğin planlı olup olmaması gibi faktörlerle ilişkili olduğunu göstermektedir. Araştırmamızda dört ve üzeri gebeliği olan kadınların, 1, 2 ve 3 gebeliği olanlardan daha yüksek puanlar aldığı belirlenmiştir. Bu bulgu gebelik sayısının arttıkça annelik rolünün kabulünün de arttığını göstermektedir. Bu sonuç daha önce gebelik deneyimi yaşamış kadınların, annelik rolünü daha olumlu bir şekilde kabul etme eğiliminde olduklarını düşündürebilir. Yapılan bir çalışmada gebelik sayısına ve yaşayan çocuk sayısına göre gruplar arasındaki farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır. Çalışma bu özelliğiyle araştırmamızı destekler niteliktedir (Koç ve ark., 2016).

Gebelik haftası ve gebeliğin planlı olup olma durumu da annelik rolünün kabulü üzerinde anlamlı etkiye sahip bulunmuştur. Özellikle 3. trimesterde annelikle ilgili beklentiler daha belirginleşir ve annelik rolünün kabulü artabilir. Ayrıca gebeliğin planlı olup olmaması kadınların annelik rolüne yönelik tutumlarını etkileyebilir. Gebeliği planlayan kadınlar, annelik rolüne daha fazla odaklanabilirken gebeliği planlamayan bireyler bu rolü daha fazla kaygı ve belirsizlikle karşılayabilirler. Gebeliğin planlı olması, kadınlara daha fazla psikolojik hazırlık ve güven sağlayarak, annelik rolünü kabul etmelerini kolaylaştırabilir. Yapılan bir araştırma çalışmamızla benzer sonuç göstermektedir (Uçar & Özkan, 2023).

Eğitim durumu, eş eğitim durumu, çalışma durumu, eş çalışma durumu, yaşanan yer, aile tipi ve gelir düzeyi gibi demografik faktörlere göre annelik rolünün kabulü ölçeği toplam puan ortalamasında anlamlı bir fark bulunmamıştır (Tablo 4.6). Bu bulgu, demografik özelliklerin annelik rolünün kabulü üzerinde belirgin bir etkisi olmadığını göstermektedir. Yapılan bir araştırma da çalışmamızla benzer sonuç vermiştir (Uçar, 2014).

Araştırmamızda bebeğin cinsiyetini bilme, gebeliği isteme durumu, eşin gebeliği isteme durumu, gebelikten önce dış görünüşe önem verme, gebelikte sağlıklı beslenmeye inanma, gebelikle değişen dış görünüşten memnun olma ve dış görünüş algısında çevreden etkilenme gibi faktörler ile annelik rolünün kabulü ölçeği toplam puan ortalamaları arasında anlamlı fark bulunmuştur (Tablo 4.7). Bu bulgular, gebelik sürecinin, kadınların annelik rolünü nasıl kabul ettikleri üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Bu sonuç çevrenin dış görünüşle ilgili tutumunun kadının annelik rolünü kabul etme sürecini etkilediğini düşündürülebilir. Olumsuz çevresel etkiler, kadınların annelik rolü ve beden imajı konusundaki algılarında daha fazla kaygıya yol açabilir bu da annelik rolünü kabul etme süreçlerini zorlaştırabilir. Olumlu çevresel etkiler ise kadınların annelik rolüne dair daha olumlu bir tutum geliştirmelerine katkı sağlayabilir. Yapılan bir çalışmada gebenin eş ve çevresinin destek ve davranışlarının gebeliğe uyum üzerinde etkisi olduğu vurgulanmıştır (Yılmaz, 2012). Ancak, bazı faktörlerin annelik rolü üzerindeki etkileri diğerlerine göre daha belirgin bir şekilde ortaya çıkmıştır. Yapılan bir araştırmada bebeğin cinsiyeti bilme durumu incelenmiştir. Araştırma sonucuna göre bebeğinin cinsiyeti bilmeyen gebelerin kaygı düzeyinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (Üst ve ark.,2013).

Araştırmamızda gebeliği çok isteyenlerin puanlarının, ileriki bir tarihte isteyen, hiç istemeyen ve olunca kabullenen gruplardan düşük olduğu bulunmuştur. Bu bulgu gebeliği çok isteyen kadınların annelik rolünü kabul etmelerinin kolay olacağını düşündürmektedir. Çünkü ölçekten alınan puan ne kadar düşük olursa annelik rolü kabulünün o kadar yüksek olduğunu göstermektedir (Beydağ & Mete, 2008). Gebeliği çok isteyen kadınlar, annelik rolüne dair büyük bir beklenti içinde olabilirler ve bu durum kadın annelik rolü kabulünü kolaylaştırabilir.

Eşinin gebeliği isteme durumu da annelik rolünün kabulü üzerinde anlamlı bir etkiye sahiptir. Eşi gebeliği çok isteyenlerin puanlarının, eşi ileriki bir tarihte isteyen ve olunca kabullenenlerden düşük olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu eşin gebeliği isteme durumunun, kadının annelik rolünü kabul etme süreci üzerinde önemli bir etkisi olduğunu göstermektedir. Eşinin gebeliği çok isteyen kadınlar eşlerinin beklentileri ve toplumun annelikle ilgili beklentileri karşılamış hissedebilirler. Bu beklentiler kadının annelik rolünü kabullenme sürecini kolaylaştırabilir. Yapılan bir araştırmada gebeliğin planlanma durumu ve eşin gebeliği istemesi durumunun gebenin psikolojisini etkilediği belirlenmiştir (Uçar,2014).

Araştırmamızda yaş ve eş yaşı ile fiziksel görünümle meşgul olma, kişinin vücudunun güçle ilgili yönlerinden memnuniyetsizlik, ten renginden memnuniyetsizlik, cinsel çekicilik, görünüşün işlevden daha öncelikli hale getirilmesi, görünüşle ilgili davranışsal kaçınma alt boyutları ile annelik rolünün kabulü ölçeği toplam puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (Tablo 4.8). Bununla birlikte vücut parçalarından memnuniyetsizlik ve gebelikte beden imajı ölçeği toplam puanları ile eş yaşı arasında anlamlı negatif yönlü ve düşük düzeyli ilişkiler gözlemlenmiştir (Tablo 4.8). Bu bulgular, yaş ve eş yaşı ile beden imajı algıları arasındaki ilişkilerin farklı bir dinamik ve etkileşimsel yapıya sahip olabileceğini düşündürmektedir. Yapılan bir çalışmada eşinin yaşının 15-24 yaş grubu arasında olan gebelerin beden imajı algısının daha olumlu olduğu belirtilmiştir (Çırak & Özdemir,2015). Yapılan çalışma ile bizim çalışmamız arasındaki farklılığın araştırmanın adölesan gebeler üzerinde çalışılmış olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Çünkü eşin yaşının gebenin yaşına yakın olması aralarındaki etkileşimi güçlendirip kendilerini daha rahat ifade etmelerine olanak sağlamış olabilir.

Araştırmamızda, fiziksel görünümle meşgul olma, kişinin vücudunun güçle ilgili yönlerinden memnuniyetsizlik, ten renginden memnuniyetsizlik, görünüşle ilgili davranışsal kaçınma ve vücut parçalarından memnuniyetsizlik gibi beden imajı ile ilişkili alt boyutlar ile annelik rolünün kabulü ölçeği toplam puanı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Ancak, cinsel çekicilik alt boyutu ile annelik rolünün kabulü ölçeği puanı arasında anlamlı pozitif yönlü ve düşük düzeyli bir ilişki bulunmuştur (Tablo 4.9). Bu bulgular özellikle cinsel çekiciliğin kadının annelik rolünü kabul etme süreciyle pozitif bir ilişkisi olduğunu göstermektedir. Bu bulgu, cinsel çekicilikle ilgili algıların kadının annelik rolüne dair tutumlarını şekillendirmede bir rol oynayabileceğini göstermektedir. Cinsel çekicilik puanı arttıkça annelik rolünün kabulü ölçeği puanının da arttığı belirlenmiştir. Bu kadının kendisini cinsel açıdan çekici hissetmesinin annelik rolüne dair olumlu algılar geliştirmesine katkı sağlayabileceğini düşündürebilir. Yapılan bir çalışmada cinsel kabiliyetini kanıtlamak isteyen kadınların anne olmayı daha çok istedikleri vurgulanmıştır (Beydağ, 2007).

Tablo 4.9’da sunulduğu gibi görünüşün işlevden daha öncelikli hale getirilmesi alt boyutu ile Annelik Rolünün Kabulü Ölçeği puanı arasında anlamlı pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur. Annenin fiziksel görünümüne verdiği önem gebelik sürecindeki psikolojik uyumunu ve annelik rolüne ilişkin tutumlarını etkileyebilir. Görünüşe ilişkin artan farkındalık bireyin annelik rolüne olan bağlılığını ve bu rolü kabul etme eğilimini artırabilir. Aynı şekilde, Tablo 4.9’da gebelikte beden imajı ölçeği toplam puanı ile Annelik Rolünün Kabulü Ölçeği puanı arasında da anlamlı pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur. Gebelikte beden imajı özellikle kadının vücudundaki değişikliklere karşı geliştirdiği tutumlar annelik rolüne dair algı ve tutumlarla bağlantılıdır. Gebelik süreci kadının bedenindeki fiziksel değişikliklerle paralel olarak annelik kimliğinin şekillendiği bir dönemi temsil eder. Bu dönemde beden imajına ilişkin olumlu bir algı, annelik rolünü

kabul etme ve bu role daha kolay uyum sağlama eğilimini artırabilir. Yapılan bir araştırma çalışmamızı destekler niteliktedir. Çalışmada bireyin dış görünüşten memnun olma seviyesi arttıkça kişinin özsaygısının da arttığı belirtilmiştir (Eryılmaz, 2017). Yapılan başka bir çalışmada ise gebelikte kadın bedeninde meydana gelen fiziksel değişimlerin gebelerde kaygı ve stres gibi psikolojik problemlere neden olduğunu ve beden imajı algısının olumsuz yönde değiştiğini bildirmiştir (Yanikkerem & Karadeniz, 2006). Bu çalışma sonuçları araştırmamız ile paralellik göstermektedir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Gebelikte beden imajının annelik rolü kabulüne etkisini değerlendirmek amacıyla yapılan bu araştırma verilerine göre;

- Gebelerin, gebelikte beden imajına yönelik olumsuz algılarının olduğu,
- Gebelerin, annelik rolünün kabulünün iyi olduğu,
- Gebelerin eğitim durumu, eş eğitim durumu, çalışma durumu, eş çalışma durumu, yaşanılan yer, aile tipi, gelir düzeyi, gebelik sayısı, gebelik haftası, gebeliğin planlı olma durumu gibi sosyodemografik özellikleri ile mevcut gebeliğe ilişkin bazı özellikler arasında gebelikte beden imajı ölçeği yedi alt boyut ve ölçek toplam puan ortalamaları arasında farkın anlamlı olduğu,

- Gebelerin; gebelik sayısı, gebelik haftası, gebeliğin planlı olma, bebeğin cinsiyetini bilme, gebeliği isteme durumu, eşin gebeliği isteme durumu, gebelikten önce dış görünüşe önem verme, gebelikte sağlıklı beslenmeye inanma, gebelikle değişen dış görünüşten memnun olma ve dış görünüş algısında çevreden etkilenme durumuna göre Prenatal Kendini Değerlendirme Ölçeğinin annelik rolünün kabulü ölçeği toplam puan ortalamasının arttığı,

- Gebelikte beden imajı ölçeği toplam puanı ile annelik rolünün kabulü ölçeği puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı negatif yönlü ve düşük düzeyli bir ilişki olduğu,

Araştırmanın sonuçları doğrultusunda;

- Ebeler, prenatal kontrollerde gebelerin gebelikte beden imajına yönelik algı düzeylerini ve annelik rolünün kabulünü değerlendirmelidir.

- Gebelerin, gebelikte beden imajına yönelik olumlu algı geliştirmelerine ve annelik rolünün kabulüne yönelik eğitimler verilmelidir.

- Gebelerin, gebelikte beden imajına ile annelik rolünün kabulü arasındaki ilişkinin incelenmesini değerlendiren daha geniş/gözlemsel çalışmalar yapılmalıdır.

KAYNAKLAR

- Aktaş, S. (2014). Medyanın kadın estetiği üzerine etkileri ve ebenin rolü. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 17(3), 187-195.
- Akyüz, G., & Bayındır, Ö. (2013). Gebelik ile ilişkili osteoporoz. *Turkish Journal Of Physical Medicine & Rehabilitation/Türkiye Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Dergisi*, 59(2),145-151. <https://doi.org/10.4274/tftr.92259>
- Alebachew, F. & Ashagrie, M. (2017). The body-image concept analysis of youth and adolescent. *American Journal of Biomedical and Life Sciences*, 5(6),130-134. <https://doi.org/10.11648/j.ajbls.20170506.14>
- Al-Yaseen, E., Al-Na'ar, A., Hassan, M., Al-Ostad, G., & Ibrahim, E. (2013). Palpitation in pregnancy: experience in one major hospital in Kuwait. *Medical Journal of The Islamic Republic Of Iran*, 27(1), 31.
- Anık, Y. (2017). *Gebelerin psikososyal sağlık durumlarının depresyon riski ile ilişkisi* (Tez no.471404) [Yüksek lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi-Konya]. Ulusal Tez Merkezi.
- Arslan, F., & Uzun, Ş. (2008). Hemşirenin postnatal eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin incelenmesi. *Türkiye Klinikleri Journal of Medical Sciences*, 28(6), 736-742.
- Arslan, S., Okçu, G., Coşkun, A. M., & Temiz, F. (2019). Kadınların gebeliği algılama durumu ve bunu etkileyen faktörler. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*, 6(1), 179-192. <https://doi.org/10.17681/hsp.432333>
- Bacacı, H., & Ejder Apay, S. (2018). Gebelerde beden imajı algısı ve distres arasındaki ilişki. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 8(2), 76-82.
- Barabach, L., Ludington-Hoe, S. M., Dowling, D., & Lotas, M. (2017). Role of baby-friendly hospital care in maternal role competence. *Nursing for Women's Health*, 21(2), 96-107. <https://doi.org/10.1016/j.nwh.2017.02.006>

- Başer, M., Mucuk, S., Korkmaz, Z., & Seviğ, Ü. (2005). Postpartum dönemde anne ve babaların yenidoğan bakımına ilişkin gereksinimlerinin belirlenmesi. *Sağlık Bilimleri Dergisi*, 14, 54-58.
- Bell, T. B., & Dittmar, H. (2011). Does media type matter? The role of identification in adolescent girls' media consumption and the impact of different thin-ideal media on body image. *Sex Roles*, 65(7-8), 478-490. <https://doi.org/10.1007/s11199-011-9964-x>.
- Beydağ, K. D. (2007). Doğum sonu dönemde anneliğe uyum ve hemşirenin rolü. *TSK Koruyucu Hekimlik Bülteni*, 6(6), 479-484.
- Beydağ, K. T., & Mete, S. (2008). Prenatal kendini değerlendirme ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 11(1), 16-24.
- Bieber, A. K., Martires, K. J., Stein, J. A., Grant-Kels, J. M., Driscoll, M. S., & Pomeranz, M. K. (2017). Pigmentation and pregnancy: Knowing what is normal. *Obstetrics&Gynecology*, 129(1), 168-173. <https://doi.org/10.1097/AOG.0000000000001806>
- Bowlby, S. (2012). Recognising the time-space dimensions of care: Caringscapes and carescapes. *Environment and Planning A*, 44(9), 2101-2118. <https://doi.org/10.1068/a44492>
- Brown, A., Rance, J., & Warren, L. (2015). Body image concerns during pregnancy are associated with a shorter breastfeeding duration. *Midwifery*, 31(1), 80-89. <https://doi.org/10.1016/j.midw.2014.06.003>
- Büyüköztürk, Ş. (2014). *Sosyal Bilimler için Veri Analizi El Kitabı* (20 ed.) Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

- Chan, C. Y., Lee, A. M., Koh, Y. W., Lam, S. K., Lee, C. P., Leung, K. Y., & Tang, C. S. K. (2020). Associations of body dissatisfaction with anxiety and depression in the pregnancy and postpartum periods: A longitudinal study. *Journal of Affective Disorders*, 263, 582-592. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2019.11.032>
- Costantine, M. M. (2014). Physiologic and pharmacokinetic changes in pregnancy. *Frontiers in Pharmacology*, 5, 65. <https://doi.org/10.3389/fphar.2014.00065>
- Coşar Çetin, F., Demirci, N., Çalık, K. Y., & Akıncı, A. Ç. (2017). Gebelikte olağan fiziksel yakınmalar. *Zeynep Kamil Tıp Bülteni*, 48(4), 135-141. <https://doi.org/10.16948/zktipb.304443>
- Curtis, C., & Loomans, C. (2014). Friends, family, and their influence on body image dissatisfaction. *Women's Studies Journal*, 28(2), 39.
- Çalışır, H. (2003). *İlk kez anne olan kadınların annelik rolü başarımlarını etkileyen etmenlerin incelenmesi* (Tez No.124134) [Doktora tezi, Ege Üniversitesi-İzmir]. Ulusal Tez Merkezi.
- Çırak, R. (2014). *Adölesan gebelerde beden imajı algısının belirlenmesi* (Tez No. 358937) [Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi-Ankara]. Ulusal Tez Merkezi.
- Çırak, R., & Özdemir, F. (2015). Adölesan gebelerde beden imajı algısının belirlenmesi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 18(3).
- Çoban A, Saruhan A. (2005). Anne bebek etkileşimde hemşirenin rolü. *Ehyo Dergisi*, 21(2), 89-96.
- Çoban, A., & Yanıkkerem, E. (2010). Gebelerde uyku kalitesi ve yorgunluk düzeyi. *Ege Tıp Dergisi*, 49(2), 87-94.
- Danthinne, E. S., Giorgianni, F. E., & Rodgers, R. F. (2020). Labels to prevent the detrimental effects of media on body image: A systematic review and meta-

- analysis. *International Journal of Eating Disorders*, 53(5), 647-661.
<https://doi.org/10.1002/eat.23242>
- Daş, Z. (2012). Gebeliğin psikososyal ve kültürel boyutu. Lale Taşkın. *Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği*, 11, 211-225.
- Değirmenci, F. (2016). *Gebelerin psikososyal sağlık durumları ile sosyal destekleri arasındaki ilişki* (Tez No.443870) [Yükseklisans Tezi, Mersin Üniversitesi-Mersin]. Ulusal Tez Merkezi.
- Dinc, A. (2018). Prevalence of urinary incontinence during pregnancy and associated risk factors. *Lower Urinary Tract Symptoms*, 10(3), 303-307.
<https://doi.org/10.1111/luts.12182>
- Dönmez, A., Er, M., & Karaçam, Z. (2018). Gebe okuluna başvuran gebelerin yaşadığı gebeliğe bağlı fiziksel sağlık sorunlarının incelenmesi. *Life Sciences*, 13(1), 1-10.
<https://doi.org/10.12739/NWSA.2018.13.1.4B0015>
- Ediger, D. (2015). Astım ve gebelik. *Güncel Göğüs Hastalıkları Serisi*, 3(2), 223-232.
<https://doi.org/10.5152/gghs.2015.054>
- Eriten, H. (2019). *Gebelik döneminde beden imajı ve benlik saygısının cinsel fonksiyon üzerine etkisi* (Tez No.563150) [Yüksek lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi-İstanbul]. Ulusal Tez Merkezi.
- Eryılmaz, S. (2017). *Gebelikte beden imajı ve depresif davranışlar arasındaki ilişkinin belirlenmesi* (Tez No. 471530) [Yüksek lisans tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi-Eskişehir]. Ulusal Tez Merkezi.
- Esenkaya, E. (2022). Gebelik ve cinsellik: Kavramdan hemşirelik yaklaşımlarına genel bakış açısıyla. *Journal of Social and Analytical Health*, 2(2), 161-165.
- Fasanghari, M., Kordi, M., & Asgharipour, N. (2019). Effect of maternal role training program based on Mercer theory on maternal self-confidence of primiparous

- women with unplanned pregnancy. *Journal of Education and Health Promotion*, 8, 4. https://doi.org/10.4103/jehp.jehp_202_17
- Ferguson, C. J., Muñoz, M. E., Garza, A., & Galindo, M. (2014). Concurrent and prospective analyses of peer, television and social media influences on body dissatisfaction, eating disorder symptoms, and life satisfaction in adolescent girls. *Journal of Youth and Adolescence*, 43(1), 1-14. <https://doi.org/10.1007/s10964-012-9898-9>
- Fışkın, G., & Işık, C. (2022). Gebelikte yaşanan görsel ve bedensel değişikliklerin postpartum dönemdeki bedeni beğenme ve psikolojik yakınmalarla ilişkisi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 15(3), 307-316.
- Foxcroft, K. F., Callaway, L. K., Byrne, N. M., & Webster, J. (2013). Development and validation of a pregnancy symptoms inventory. *BMC Pregnancy and Childbirth*, 13(1), 1-9. <https://doi.org/10.1186/1471-2393-13-3>
- Fuller-Tyszkiewicz, M., Skouteris, H., Watson, B., & Hill, B. (2012). Body image during pregnancy: An evaluation of the suitability of the Body Attitudes Questionnaire. *BMC Pregnancy and Childbirth*, 12(1), 91. <https://doi.org/10.1186/1471-2393-12-91>
- Hamurcu, P. (2014). *Obez bireylerde benlik saygısı ve beden algısının değerlendirilmesi* (Tez No.454993) [Yükseklisans Tezi, İstanbul Bilim Üniversitesi-İstanbul]. Ulusal Tez Merkezi.
- Haspolat, N. K. (2016). *Üniversite öğrencilerinde beden imajı, benlik saygısı ve sosyal fobinin incelenmesi* (Tez No.450014) [Yüksek lisans Tezi, Erzinan Üniversitesi-Erzincan]. Ulusal Tez Merkezi.

- Hassan, I., Bashir, S., & Taing, S. (2015). A clinical study of the skin changes in pregnancy in Kashmir Valley of North India: A hospital based study. *Indian Journal of Dermatology*, 60(1), 28.
- Helli, A., Dolapçioğlu, K., & Çekiç, Ç. (2011). Gebelikte üriner sistemde meydana gelen anatomik ve fizyolojik değişiklikler. *Türk Üroloji Seminerleri*, 2(13), 121-123. <https://doi.org/10.5152/tus.2011.22>
- Hildingsson, I., Rubertsson, C., Karlström, A., & Haines, H. (2019). A known midwife can make a difference for women with fear of childbirth—Birth outcome and women's experiences of intrapartum care. *Sexual & Reproductive Health Care*, 21, 33-38. <https://doi.org/10.1016/j.srhc.2019.06.004>
- Hodgkinson, E. L., Smith, D. M., & Wittkowski, A. (2014). Women's experiences of their pregnancy and postpartum body image: A systematic review and meta-synthesis. *BMC Pregnancy and Childbirth*, 14(1), 1-11. <https://doi.org/10.1186/1471-2393-14-330>
- Hoffman, H. S., & Ratner, A. M. (1973). Effects of stimulus and environmental familiarity on visual imprinting in newly hatched ducklings. *Journal of Comparative and Physiological Psychology*, 85(1), 11.
- İkram, S., Malik, A., & Suhail, M. (2018). Physiological skin changes during pregnancy. *Journal of Pakistan Association of Dermatology*, 28(2), 219-223.
- İnam, Ö., & Yeşiltepe Oskay, Ü. (2020). Doğum sonu dönemde evde bakım ve perinatoloji hemşiresinin gelişen rolleri. *Sağlık Hizmetleri ve Eğitimi Dergisi*, 4(2), 32-38. <https://doi.org/10.29228/JOHSE.1>
- Kakaşçı, Ç. G., Ergün, G., & Balcı, A.S. (2022). The psychometric properties and validity of the Turkish version of the Body Image in Pregnancy Scale (BIPS-Turkish). *Women & Health*, 62(1), 21-36.

- Kaplan, S., Bahar, A., & Sertbaş, G. (2007). Gebelerde doğum öncesi ve doğum sonrası dönemlerde durumluk kaygı düzeylerinin incelenmesi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 10(1), 113-121.
- Karaşın Batuhan, F. (2021). *Gebelikte beden imajı algısı ve prenatal bağlanma arasındaki ilişki* (Tez No.683709) [Yüksek lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi-İstanbul]. Ulusal Tez Merkezi.
- Kirk, E., & Preston, C. (2019). Development and validation of the Body Understanding Measure for Pregnancy Scale (BUMPS) and its role in antenatal attachment. *Psychological Assessment*, 31(9), 1092.
- Koç Özkan, T., Küçükkelepçe, D. Ş., & Özkan, S. A. (2020). Gebelikte prenatal bağlanma ve vücut algısı arasındaki ilişki ve etkileyen faktörler. *Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 49-54. <https://doi.org/10.34087/cbusbed.587467>
- Koç, Ö., Özkan, H., & Karakoç, H. (2016). Annelik rolü ve ebeveynlik rolü arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi. *İzmir Dr. Behçet Uz Çocuk Hastalıkları Dergisi*, 6(2), 143-150.
- Kodogo, V., Azibani, F., & Sliwa, K. (2019). Role of pregnancy hormones and hormonal interaction on the maternal cardiovascular system: A literature review. *Clinical Research in Cardiology*, 1-16. <https://doi.org/10.1007/s00392-019-01441-x>
- Kök, G., Guvenc, G., Bilsel, H., & Guvener, A. (2018). Does body image perception of women differ during pregnancy? *Journal of Education and Research in Nursing*, 15(4), 209-215. <https://doi.org/10.5222/HEAD.2018.209>
- Kumar Nayak, S., Poddar, R., & Jahan, M. (2015). Psychological problems during advanced stage of pregnancy. *The International Journal of Indian Psychology*, 2(2), 103-113. <https://doi.org/10.25215/0202.014>

- Kumcağız, H. (2012). Pregnant women, body image, and self-esteem according to the examination of some of the variables. *Journal of Human Sciences*, 9(2), 691-703.
- Kumcağız, H., Ersanlı, E., & Murat, N. (2017). Gebelerin Kendilerini Algılama Ölçeği'nin geliştirilmesi ve psikometrik özellikleri. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 8(1), 23-31.
- Küçük, M., Yavaşoğlu, İ., Kadıköylü, G., & Bolaman, Z. (2011). Gebelik ve hematoloji. *Nobel Medicus*, 7(3), 10-17.
- Küçükkaya, B., Süt, H. K., Öz, S., & Sarıkaya, N. A. (2020). Gebelik döneminde çiftler arası uyum ve prenatal bağlanma arasındaki ilişki. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 1, 102-110.
- Liu, L. X., & Arany, Z. (2014). Maternal cardiac metabolism in pregnancy. *Cardiovascular Research*, 101(4), 545-553. <https://doi.org/10.1093/cvr/cvu009>
- Lomauro, A., & Aliverti, A. (2015). Respiratory physiology of pregnancy: Physiology masterclass. *Breathe*, 11(4), 297-301. <https://doi.org/10.1183/20734735.008615>
- Maher, J. (2008). Progressing through labour and delivery: Birth time and women's experiences. *Women's Studies International Forum*, 3, 129-137. <https://doi.org/10.1016/j.wsif.2008.03.005>
- Mecdi, M., & Rathfisch, G. (2013). Gebelikte oluşan rahatsızlıklarda kanıta dayalı uygulamalar. *Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi*, 21(2), 129-138.
- Meighan, M. (2017). Maternal role attainment-becoming a mother. *MR Alligood (Ed.), Nursing theorists and their work (9th ed). Elsevier-Health Sciences Division*, 432-44.
- Menzel, J. E., Sperry, S. L., Small, B., Thompson, J. K., Sarwer, D. B., & Cash, T. F. (2011). Internalization of appearance ideals and cosmetic surgery attitudes: A test

- of the tripartite influence model of body image. *Sex Roles*, 65(7-8), 469-477.
<https://doi.org/10.1007/s11199-011-9964-x>
- Mercer, R. T. (2004). Becoming a mother versus maternal role attainment. *Journal of Nursing Scholarship*, 36, 226-232. <https://doi.org/10.1111/j.1547-5069.2004.04042.x>
- Mercer, R. T. (2006). Nursing support of the process of becoming a mother. *Journal of Obstetric, Gynecologic & Neonatal Nursing*, 35, 649-651.
- Mete, S., & Karataş, T. (2012). Gebelikte bulantı kusma sorunu yaşama durumu ile sosyal destek arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Elektronik Dergisi*, 5(2), 47-52.
- Motosko, C. C., Bieber, A. K., Pomeranz, M. K., Stein, J. A., & Martires, K. J. (2017). Physiologic changes of pregnancy: A review of the literature. *International Journal of Women's Dermatology*, 3(4), 219-224.
<https://doi.org/10.1016/j.ijwd.2017.04.003>
- Ngai, F. W., Chan, S. W. & Holroyd, E. (2011). Çinli ilkel kadınların erken annelik deneyimleri: annelik rolü yeterliliğini etkileyen faktörler. *Klinik Hemşirelik Dergisi*, 20(9-10), 1481-1489.
- Nodine, P. M., & Matthews, E. E. (2013). Common sleep disorders: Management strategies and pregnancy outcomes. *Journal of Midwifery & Women's Health*, 58(4), 368-377. <https://doi.org/10.1111/jmwh.12004>
- Öner, S. T. (2015). *Bipolar bozukluk hastalarında beden imajının klinik özelliklerle ilişkisi* (Tez No.427149) [Uzmanlık Tezi, Sağlık Bakanlığı Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu İstanbul İli Bakırköy Bölgesi Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliği-İstanbul]. Ulusal Tez Merkezi.

- Özkan, H. (2010). *Annelik kimlik gelişimi eğitiminin primiparların annelik rolü kazanımına ve bebeğim algısına etkisi* (Tez No.260594) [Doktora tezi, Atatürk Üniversitesi-Erzurum]. Ulusal Tez Merkezi.
- Özkan, H., & Polat, S. (2011). Annelik davranışını öğrenme süreci ve hemşirelik desteği. *Bozok Tıp Dergisi, 1*, 35-39.
- Özorhan, E. Y., & Pasinlioğlu, T. (2012). Gebelerin gebelik sürecinde beden imajını algılama durumlarının belirlenmesi. *Maltepe Tıp Dergisi, 4*(4), 16-16.
- Potur, D. (2003). *İlk gebelikte beden imajının algılanma durumunun değerlendirilmesi* (Tez No.124148) [Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi-İstanbul]. Ulusal Tez Merkezi.
- Przybyła-Basista, H., Kwiecińska, E., & Ilska, M. (2020). Gebe kadınların beden kabulü ve doğum öncesi depresyonun yordayıcıları olarak hamilelik ve anneliğe yönelik tutumları. *Uluslararası Çevre Araştırmaları ve Halk Sağlığı Dergisi, 17*(24), 9436.
- Rounsefell, K., Gibson, S., McLean, S., Molenaar, A., Brennan, L., & Truby, H. (2020). Social media, body image, and food choices in healthy young adults: A mixed methods systematic review. *Nutrition & Dietetics, 77*(1), 19–40. <https://doi.org/10.1111/1747-0080.12581>
- Shroff, H., & Thompson, J. K. (2006). The tripartite influence model of body image and eating disturbance: A replication with adolescent girls. *Body Image, 3*(1), 17–23. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2005.10.004>
- Sosa, G. A., Crozier, K. E., & Stockl, A. (2018). Midwifery one-to-one support in labour: More than a ratio. *Midwifery, 62*, 230–239. <https://doi.org/10.1016/j.midw.2018.04.016>

- Sumit, K., Ajay, K., & Varma, S. P. (2012). Pregnancy and skin. *The Journal of Obstetrics and Gynecology of India*, 62(3), 268–275. <https://doi.org/10.1007/s13224-012-0179-z>
- Tan, E. K., & Tan, E. L. (2013). Alterations in physiology and anatomy during pregnancy. *Best Practice & Research Clinical Obstetrics & Gynaecology*, 27(6), 791–802. <https://doi.org/10.1016/j.bpobgyn.2013.08.001K>
- Taner, S. (2014). *Planlanmamış gebeliklerin doğum sonrası erken dönemdeki annelik davranışına etkisi* (Tez No.376873) [Yüksek lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi-Aydın]. Ulusal Tez Merkezi.
- Tasdemir, N., Celik, C., Abali, R., Ozer, I., Culha, M. G., & Serefoglu, E. C. (2017). Sexual function may be impaired during pregnancy in adolescent women. *Sexual and Relationship Therapy*, 32(2), 173-180.
- Taşkın L, 2016. Normal Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği, 13. Baskı. Ankara, Eylül, Akademisyen Tıp Kitabevi, (ss. 110-135).
- Taşpınar, A. (2015). *Gebelikte benlik saygısı ve beden imajı ile ilişki özellikleri* (Tez No.385598) [Yüksek lisans tezi, Haliç Üniversitesi-İstanbul]. Ulusal Tez Merkezi.
- Tiggemann, M. (2002). Media influences on body image development. In M. G. H. Pruzinsky, T. F. Cash, & J. K. Smolak (Eds.), *Body image: A handbook of theory, research, and clinical practice* (ss. 91-98).
- Toker, E., & Aktaş, S. (2010). İngiltere’de ebelik. *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi*, 2(3), 89-97.
- Turan, Z., Kurt, G., & Arslan, H. (2020). Graviditenin sosyal destek algısı ve prenatal bağlanma düzeyine etkisinin incelenmesi. *Cukurova Medical Journal*, 45(3), 1126-1136.

- Uçar, H. (2014). *Gebelerin psikososyal sağlık durumları ile annelik rolü arasındaki ilişki* (Tez No.379392) [Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi-Erzurum]. Ulusal Tez Merkezi.
- Uçar, H., & Özkan, H. (2023). Gebelerin psikososyal sağlık durumları ile annelik rolü algısı arasındaki ilişki. *Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 7(1), 115-126.
- Üst, Z., Pasinlioğlu, T., & Özkan, H. (2013). Doğum eyleminde gebelerin anksiyete düzeylerinin incelenmesi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 16(2), 110-115.
- Watson, B., Fuller-Tyszkiewicz, M., Broadbent, J., & Skouteris, H. (2017). Development and validation of a tailored measure of body image for pregnant women. *Psychological Assessment*, 29 (11):1363–75. <https://doi.org/10.1037/pas0000441>.
- Xu, X., Mellor, D., Kiehne, M., Ricciardelli, L. A., McCabe, M. P., & Xu, Y. (2010). Body dissatisfaction, engagement in body change behaviors and sociocultural influences on body image among Chinese adolescents. *Body Image*, 7(2), 156-164. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2009.11.003>
- Yanikkerem, E.,& Karadeniz G.(2006). Gebelikte yaşanan fizyolojik sorunların incelenmesi.*Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*,10(10), 38-40.
- Yıldız, D. (2008). Doğum sonrası dönemde annelerin bebek bakımı konusunda danışmanlık gereksinimleri ve yaklaşımlar. *Gülhane Tıp Dergisi*, 50(1), 37-42.
- Yılmaz, M., Ongan, D., Kaya, N. Y., Çiçek, B., Şahin, H., İnanç, N., & Aykut, M. (2012). Gebelik döneminde verilen emzirme eğitiminin anne sütüyle beslenme ve emzirmeye ilişkin davranışlara etkisi. *Beslenme ve Diyet Dergisi*, 40(1), 2-11.

EKLER

Ek-1. Etik Bildirim ve İntihal Beyan Formu

	SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ Graduate School of Health Sciences	
ETİK BİLDİRİM VE İNTİHAL BEYAN FORMU¹		
Öğrencinin Adı ve Soyadı	Ayşenur BARAN	
Öğrencinin Numarası		
Ana Bilim Dalı	Ebelik	
Öğrencinin Kayıtlı Olduğu Program	Yüksek Lisans	
Türü		
Yukarıda bilgileri verilen tezin intihal tespit yazılımıyla (Turnitin) yapılan tarama sonucunda elde edilen benzerlik oranları aşağıdaki gibidir. Beyan edilen bilgilerin doğru olduğunu, aksi hâlde doğacak hukuki sorumlulukları kabul ve beyan ederiz.		
Bölümler	Benzerlik Oranı	Maksimum Benzerlik Oranları
I. Giriş	% 6	% 15
II. Genel Bilgiler	% 4	% 35
III. Materyal ve Metod	% 30	% 35
IV. Bulgular	% 13	% 15
V. Tartışma	% 10	% 20
<i>Not: Yedi kelimeye kadar benzerlikler ile Başlık, Kaynakça, İçindekiler, Teşekkür, Dizin ve Ekler kısımları tarama dışı bırakılabilir. Yukarıdaki azami benzerlik oranları yanında tek bir kaynaktan olan benzerlik oranlarının %5'den büyük olmaması gerekir.</i>		

Ek-2. Etik Kurul Onay Formu

**ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ TIP
FAKÜLTESİ KLİNİK ARAŞTIRMALAR
ETİK KURULU**

Bölümü : Dekanlık
Servisi : Klinik Araştırmalar Etik Kurulu
Sayı : B.30.2.ATA.0.01.00/ **783**
Konu : Etik Kurul Kararı

26.10.2023

Sayın:Prof. Dr. Hava ÖZKAN
Sağlık Bilimleri Fakültesi
Ebelik Anabilim Dalı
Öğretim Üyesi

Değerlendirilmek üzere Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'na başvuruda bulunduğunuz
"Gebelikte Beden İmajının Annelik Rolü Kabulüne Etkisi" isimli bilimsel **tez** çalışmasına
ait Kurul Kararı ekte sunulmuştur.

**ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ TIP
FAKÜLTESİ KLİNİK ARAŞTIRMALAR
ETİK KURULU**

KARAR

ETİK KURUL BİLGİLERİ	ETİK KURULUN ADI	Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu
	AÇIK ADRESİ:	Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanlığı
	TELEFON	+90 442 234 65 11
	FAKS	+90 442 236 09 68
	E-POSTA	atatipetikkurul@gmail.com
SORUMLU ARAŞTIRMACI UNVANI/ADI/SOYADI		Prof. Dr. Hava ÖZKAN
ARAŞTIRMACININ AÇIK ADI		Gebelikte Beden İmajının Annelik Rolü Kabulüne Etkisi
KARAR BİLGİLERİ	Toplantı Sayısı:7 Karar No:23	Tarih:26.10.2023
	Yukarıda bilgileri verilen başvuru dosyası ile ilgili belgeler araştırmacının/çalışmanın gerekçe, amaç, yaklaşım ve yöntemleri dikkate alınarak incelenmiş ve çalışmanın bütçesinin Kendisi tarafından karşılanması koşulu ile yapılmasında bilimsel ve etik açıdan sakınca olmadığına oy birliği ile karar verildi.	
	Klinik Araştırmalar Hakkında Yönetmelik kapsamında yer alan araştırmalar/çalışmalar için Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu'ndan izin alınması gerekmektedir. Araştırmacının çalışmalarında başarılar dileriz.	

Ek-3. Kurum İzinleri

T.C.
ÇORUM VALİLİĞİ
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : E-85322798-799-232571492
Konu : Bilimsel Çalışma Ön İzin Onayı
(Ayşenur BARAN)

26.12.2023

EROL OLÇOK EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ BAŞHEKİMLİĞİNE

Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi Ayşenur BARAN'ın araştırmacılığını üstleneceği, Prof. Dr. Hava ÖZKAN'ın Sorumlu Araştırmacılığında "Gebelikte Beden İmajının Annelik Rolü Kabulüne Etkisi" isimli çalışmaya ön izin verilmesi hakkında alınan Müdürlük Makamının 25.12.2023 tarih ve E-85322798-799-232484658 sayılı Bilimsel Çalışma Ön İzin Komisyon Onayı, Ön İzin Formu ve Araştırma Çalışmaları Başvuru Formu yazımız ekinde gönderilmiştir.

Mülga Sağlık Bakanlığı Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu Destek ve İdari Hizmetler Kurum Başkan Yardımcılığının 29.06.2015 tarih ve 41304669/774.99/1788 sayılı "Eğitim Birimlerinin Kurulması, İşleyişi ve Görevleri" hakkındaki yazısı gereği çalışmanın takibinin ilgili maddeler doğrultusunda yapılmasının sağlanması, çalışmanın başlayış, bitiş tarihleri ile sorumlu araştırmacı tarafından hazırlanan ayrıntılı sonuç raporunun Başkanlığımıza gönderilmesi hususunda;

Gereğini rica ederim.

TÜRKİYE
YÜZYILI

T.C.

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : E-20369917-500.07.03-2300364092

10.11.2023

Konu : Ayşenur BARAN Hk.

DAĞITIM YERLERİNE

Enstitümüz Yönetim Kurulunun 09.11.2023 tarihli oturumunda alınan E-20369917-050.02.04-2300363741 sayılı, 2023/45 Yönetim Kurulu Kararları konulu belgede yer alan karar metni aşağıya çıkarılmıştır.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Karar 18:

Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliğinin MADDE 8-(1) gereğince Ebelik Ana Bilim Dalı yüksek lisans programı öğrencilerinden Ayşenur BARAN'ın tez konusunun "Gebelikte Beden İmajının Annelik Rolü Kabulüne Etkisi" olarak belirlenmesine, oy birliği ile karar verildi.

Ek-4. Kişisel Bilgi Formu

Sosyodemografik ve Obstetrik Özellikler

1. Yaşınız : (.....)
2. Eşinizin yaşı: (.....)
3. Eğitim durumunuz:
a) İlkokul b) Ortaokul c) Lise d) Lisans
4. Eşinizin eğitim durumu:
a) İlkokul b) Ortaokul c) Lise d) Lisans
5. Çalışıyor musunuz?
a) Çalışıyorum b) Çalışmıyorum
6. Eşiniz çalışıyor mu?
a) Çalışıyor b) Çalışmıyor
7. Nerede yaşıyorsunuz?
a) İl b) İlçe c) Köy
8. Aile tipiniz:
a) Çekirdek aile b) Geniş aile
9. Ailenizin gelir düzeyini nasıl değerlendirirsiniz?
a) Gelir giderden fazla b) Gelir gidere denk c) Gelir giderden az
10. Toplam gebelik sayınız:.....
11. Kaçınıcı gebelik haftasındasınız?
12. Gebeliğiniz planlı bir gebelik mi?
a) Planlı b) Planlı değil

Mevcut Gebeliğinize İlişkin Bilgiler

13. Bebeğinizin cinsiyetini biliyor musunuz?
a) Biliyorum b) Bilmiyorum
14. Bebeğinizin cinsiyeti biliyorsanız **cinsiyeti** nedir?
a) Kız b) Erkek
15. Gebeliği isteme durumunuz?
a) Çok istiyorum b) İleriki bir tarihte istiyorum
c) Hiç istemiyorum d) Olunca kabullendim
16. Eşinizin gebeliği isteme durumu?
a) Çok istiyor b) İleriki bir tarihte istiyor
c) Hiç istemiyor d) Olunca kabullendi

17. Gebelikten önce dış görünüşünüze önem verir miydiniz?

- a) Veriyorum b) Vermiyorum

18. Gebelikten önce kilonuza dikkat eder miydiniz?

- a) Ediyorum b) Etmiyorum

19. Gebeliğinizde sağlıklı beslendiğinize inanıyor musunuz?

- a) İnanıyorum b) İnanmıyorum

20. Gebeliğinizde yeme alışkanlıklarınız nasıl değişti?

- a) Değişmedi b) İştahı azalmak c) İştahı açılmak d) Diğer:.....

21. Gün içerisinde öğün atlar mısınız?

- a) Evet b) Hayır c) Bazen

22. Öğün atlama nedeniniz nedir?

- a) Unutmak b) Fırsat bulamamak c) Yemeğe karşı isteksiz olmak
d) Kilo alma kaygısı e) Diğer:.....

23. Gebelikle değişen dış görünüşünüzden memnun musunuz?

- a) Memnunum b) Memnun değilim

24. Değişen dış görünüşünüzü algılamada çevrenizdekilerden etkilenme durumunuz?

- a) Olumlu yönde etkileniyorum b) Olumsuz yönde etkileniyorum c) Etkilenmiyorum.

EK-5. Gebelikte Beden İmajı Ölçeği

Aşağıda gebelik sırasında vücudunuzun çeşitli yönleriyle ilgili ifadelerin bir listesi bulunmaktadır. Lütfen şu anki gebeliğinizi ve gebelik haftanızı düşünerek cevap verin.

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
1-) Gebelik kilomu düşünerek çok zaman harcıyorum.					
2-) Gebelikte aldığım kiloları düşünerek çok zaman harcıyorum.					
3-) Gebeliğim sırasında vücut şeklimi düşünerek çok zaman harcıyorum.					
4-) Gebeliğimde daha ince bir bedene sahip olmayı istiyorum.					
5-) Gebeyken eşimin bedenimi çıplak görmesini istemiyorum.					
6-) Başkalarının gebeliğimde bedenimi çıplak görmesini istemiyorum.					
7-) Gebelikte eşimin bedenimi çekici bulmamasından endişe duyuyorum.					
8-) Gebelikte bedenimin nasıl görüldüğünden çok benim nasıl hissettiğim önemlidir.					
9-) Gebelikte bedenimin görüntüsünden çok ne yapabildiğimle ilgileniyorum.					
10-) Gebelikte bedenimin görüntüsünden çok işleviyle ilgileniyorum.					
11-) Gebelikte memelerimin görüntüsünden çok işlevleriyle ilgileniyorum.					
12-) Gebelikte karnımın görüntüsünden çok işlevleriyle ilgileniyorum.					

Aşağıda, gebelik sırasında vücudunuzdaki değişikliklerle ilgili duygularınızı soran soruların bir listesi bulunmaktadır. Lütfen şu anki gebeliğinizi ve gebelik haftanızı düşünerek cevap verin.	Oldukça memnunuz	Biraz memnunuz	Kararsızım	Memnun değilim	Kesinlikle memnun değilim
13-) Gebelikte kas gücünüzden memnun musunuz?					
14-) Gebelik ile ilgili vücut esnekliğinizdeki değişikliklerden memnun musunuz?					
15-) Gebelik ile ilgili gücünüzdeki değişikliklerden memnun musunuz?					
16-) Gebelik ile ilgili enerji düzeyinizdeki değişikliklerden memnun musunuz?					
17-) Gebelik ile ilgili kas gücünüzdeki değişikliklerden memnun musunuz?					
18-) Gebelik ile ilgili değişen beden esnekliğinizden memnun musunuz?					
19-) Gebelik ile ilgili değişen gücünüzden memnun musunuz?					
20-) Gebelik ile ilgili yüzünüzün görünümünden memnun musunuz?					
21-) Gebeliğinizde saçlarınızdan memnun musunuz? 22-) Gebelik ile ilgili cilt rengi değişiminizden memnun musunuz?					
23-) Gebelik ile ilgili saçlarınızdaki değişimden memnun musunuz?					
24-) Gebeliğinizde göğüs bölgenizden memnun musunuz?					
25-) Gebeliğinizde omuz genişliğinizden memnun musunuz?					
26-) Gebeliğinizde ayak bileklerinize memnun musunuz?					
27-) Gebeliğinizde kollarınızdan memnun musunuz?					
28-) Gebeliğinizde ellerinizden memnun musunuz?					
29-) Gebeliğinizde vücudunuzdaki su tutulumundan (ödem) memnun musunuz?					

Aşağıda gebelik sırasındaki davranışlarınız hakkında sorulan soruların bir listesi bulunmaktadır. Lütfen şu anki gebeliğinizi ve gebelik haftanızı düşünerek cevap verin.	Hiç yapmadım	Nadiren yaptım	Bazen yaptım	Sık yaptım	Sürekli yaptım
30-) Gebelikte bedeniniz sarsılacağı için egzersiz yapmaktan kaçınır mısınız?					
31-) Gebelikte bedeninizi beğenmediğiniz için sosyal aktivitelere (piknik vb.) gitmediğiniz oldu mu?					
32-) Gebeliğinizde kendinizi daha ince hissetmek için yediklerinizi kısıtladınız mı?					
33-) Gebelikteki beden şekliniz hakkında endişelendiğiniz için egzersiz yapmanız gerektiğini düşünüyor musunuz?					
34-) Gebelikteki kilonuz hakkında endişelendiğiniz için egzersiz yapmanız gerektiğini düşünüyor musunuz?					

EK-6. Prenatal Kendini Değerlendirme Ölçeği -Annelik Rolünün Kabulü Alt Ölçeği

	Çok fazla tanımlıyor	Kısmen tanımlıyor	Biraz tanımlıyor	Hiç tanımlamıyor
1-) Anne-babaları, çocukları ile birlikteyken izlemek hoşuma gidiyor.				
2-) İçimde bir çocuk büyütmenin bir ödül olduğunu düşünüyorum.				
3-) Bebeğime bakmayı dört gözle bekliyorum.				
4-) İyi bir anne olup olamayacağım konusunda kuşkularım var.				
5-) Etrafımda çocukların olması hoşuma gidiyor.				
6-) Çocuk bakımı ile diğer sorumluluklarımı ve işlerimi dengelemem zor olacak.				
7-) Bebek bakımının o kadar da eğlenceli olmadığını düşünüyorum.				
8-) Bebeğe yeterli dikkati / özeni göstermek benim için zor olacak.				
9-) Bebeğin, bana bir yük olacağını düşünüyorum.				
10-) Nasıl bir anne olmak istediğim konusunu düşünüyorum.				
11-) Bebek bakımı için ayırdığım zaman nedeniyle kendime çok az zaman kalacağından endişeliyim.				
12-) Bebeğimin bana benzememesinden korkuyorum.				
13-) Bebeğimi şimdiden sevmeye başladım.				
14-) İyi bir anne olacağıma inanıyorum.				
15-) Bebeğimle olmaktan hoşlanacağımı hissediyorum.				

Ek-7. Gönüllülerin Bilgilendirilmesi ve Rızasının Alınması Onam Formu

Sayın Katılımcı, “Gebelikte Beden İmajının Annelik Rolü Kabulüne Etkisi” isimli bir çalışmada yer almak üzere davet edilmiş bulunmaktasınız. Bu çalışma, araştırma amaçlı olarak yapılmaktadır ve katılım gönüllülük esasına dayalıdır. Çalışmaya katılma konusunda karar vermeden önce araştırma hakkında sizi bilgilendirmek istiyoruz. Çalışma hakkında tam olarak bilgi sahibi olduktan sonra ve sorularınız cevaplandıktan sonra eğer katılmak isterseniz sizden bu formu imzalamanız istenecektir. Bu araştırma, Ebelik Anabilim Dalında, Prof. Dr. Hava ÖZKAN sorumluluğu altındadır. Bu çalışmanın amacı gebelikte beden imajının annelik rolüne kabulüne etkisini değerlendirmektir. Sizden başka 349 gebenin daha çalışmaya katılması planlanmaktadır. Çalışma tanımlayıcı olarak yürütülecektir. Sadece anket yöntemiyle veri toplanacak, araştırma kapsamında size başka herhangi bir işlem yapılmayacaktır. Araştırmada sizin cevaplandırmanız için 1 adet kişisel bilgi formu, 2 adet anket formu sunulmuştur. Sizin her ifadeyi okuduktan sonra kendinize uyan maddeleri işaretlemeniz veya doldurmanız gerekmektedir. Anketleri doldurmanız ortalama 15 dk. sürecektir. Bu çalışma tamamen bilimsel amaçlı olarak yapılmaktadır. Araştırmada veri toplama 6 ay devam edecektir. Araştırma sırasında karşılaşılabileceğiniz herhangi bir risk veya zarar bulunmamaktadır. Çalışmaya katılmakla parasal yük altına girmeyeceksiniz ve size de herhangi bir ödeme yapılmayacaktır. Anket formundaki her bir soruyu, araştırmanın güvenilir olması için içtenlikle ve doğru cevaplamanız gerekmekte olup ilgi ve yardımınız için teşekkür ederim. Yukarıda gönüllüye araştırmadan önce verilmesini gereken metni okudum. Bunlar hakkında bana yazılı ve sözlü açıklamalar yapıldı. Bu koşullarla söz konusu araştırmaya kendi rızamla, hiçbir baskı ve zorlama olmaksızın katılmayı kabul ediyorum.

Açıklamaları Yapan Araştırmacı Adı-Soyadı İmzası:

Gönüllünün Adı-Soyadı-İmzası:

Ek-8. Ölçek Kullanım İzinleri

Kullanım izni

Gelen kutusu

ben 27 Haz

alıcı:

Sayın Çiğdem Hocam
Ben Ayşenur BARAN
Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsünde
Tezli Yüksek Lisans yapıyorum. Danışmanım Prof.
Dr. Hava ÖZKAN ile yapacağım çalışmada Gebelikte
Beden İmajı Ölçeğini kullanmak için
iznizi istiyorum.İyi çalışmalar diliyorum.

Çiğdem Gün Kakaşçı 30 Haz

alıcı: ben

Merhaba İyi çalışmalar dilerim.
kullanabilirsiniz.

Gönderen: Kerime Derya Beydağ

Gönderildi: 25 Temmuz 2024 Perşembe 18:50

Kime: Ayşenur Baran

Konu: Re: Kullanım İzni

Merhaba Ayşenur
Ölçeği çalışmanızda kullanmanızdan
memnuniyet duyarım. Çalışmanızda başarılar
dilerim .

[iOS için Outlook](#) uygulamasını edinin

Kimden: Ayşenur Baran

Gönderme tarihi: Perşembe, Temmuz 25, 2024
6:15 ÖS

Kime: Kerime Derya Beydağ

Konu: Kullanım İzni

Sayın hocam ben Ayşenur BARAN.Atatürk Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Enstitüsünde Tezli Yüksek lisans
yapıyorum.Prof.Dr.Hava ÖZKAN ile yapacağımız
çalışmada Prenatal Kendini Değerlendirme Ölçeğini
kullanmak için izninizi istiyorum.İyi çalışmalar
diliyorum.
iPhone'umdan gönderildi

